

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejeman:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Iskaja van' dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Iskajati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 11 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Parasemna številka velja 10 viračev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto K 24—	Četrt leta K 6—
Pol leta 12—	En mesec 2—

V upravnistvu prejeman na mesec K 1-90.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto K 25—	Četrt leta K 6-50
Pol leta 13—	En mesec 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“

Tripolitaniija.

Dunaj, 25. septembra.

Zdi se, da stoji Evropa pred novimi dalekosežnimi konfliktmi; vojška med Italijo in Turčijo je skoraj neizogibna. Veliko italijansko ladje je že na poti proti Tripolitaniiji in kanoni italijanskih oklopnih ter križark že grozijo obali tega turškega vilajeta.

Tripolitansko vprašanje je staro; aktualno pa je postalo v trenutku, ko se je razvil maročanski spor in je Italija spreviedela, kako neželeno si evropske velevalisti delijo posest ob Sredozemskem morju. Italijani so se spomnili, da je tudi za njih priljubljena ugodna, da urednijo svoje ekspanzivne težnje.

Tripolitaniija je historična dežela, je domovina cerkvenega učnika Avgustina, do 6. stoletja je bila prepojena z rimsko kulturo, ki je cvetela v številnih mestih. To bogato deželo so opustošili Arabci, ustanovili na razvalinah rimske provincije svoje male države. V srednjem veku je bila ta dežela eldorado najprejznnejših pomorskih ropar-

jev, dokler si dežele ne podjarmi končno Karl V. Španski. Zmagovita sila Osmancev uniči špansko vladno in Turki zavladajo v Tripolitaniiji, dokler se ta po porazu pri Lepantu ne osvobodi neposrednega turškega režima; nastane cela vrsta pašalikov, katerih vladarji imajo dedno pravico do leta 1835. Se je od tedaj je Tripolitaniija zopet turški vilajet, v svoji upravi nominelno popolnoma podrejen visoki porti v Carigradu; vsled nasprotja, ki vlada med avtohtonimi Arabci in maloštevilnimi priseljenimi Turki pa je Tripolitaniija podobna svojedobni Bosni in Hercegovini, to se pravi sultanova in njegovih ministrov roka tako daleč niti ne sega.

Od najjužnejše točke Italije je le sedem ur na tripolitansko obal. Že dolgo je torej Italija videla tam deželo svoje bodočnosti, ozemlje, ki bi bilo najprikladnejše, da sprejme eventualni poplačalni prebitek in da se v njem udeležuje narodni kapital. Evropske velesile so ji tozadevno podale vzorne vzglede: Anglija se je polastila 1882. Egipta, 1884. so se Francozi ugnedili v Tunisu, oba naroda sta v teku let „unificirala“ te teritorije, t. j. zagospodovala v njih izključno in neomejeno, akoravno teoretično še obstajajo deloma stare državnopravne oblike. Sredi med Egiptom in Tunisom je obležala Tripolitaniija, dobrodošla kot novotorske angleške in francoske ekspanzije, kateri je zapadala ena oaza za drugo. Mlada Italija, zedinjena v slavni dobi risorgimenta je naravno morala predvsem posvečati vso pažnjo svojemu notranjemu razvoju. V koncertu velesil, katerim je pripadal v zadevah Sredozemskih dežel odločujoči glas, ni igrala nobene vloge in Turčija se je navadila jo smatrati v vseh teh vprašanjih kot kvantitete negligible. Toda ekspanzivna moč ljudske sile in narodnega kapitala je naraščala in v začetku 20. stoletja pričenjajo prvi sistematični poskusi pridobiti v Tripolitaniiji, kot najbližji za kolonizacijo veleni deželi, trdno gospodarsko pozicijo. Zlasti banca Romana je začela operirati z velikimi vsotami, pokupila je mnogo zemljišč, v raznih pomorskih mestih so se utabirala trgovska podjetja, italijanski kapital se je začel udeleževati velikih gospodarskih akcij (gradnja železnice) in poskušalo se je napeljati izseljeniški tok v te domovini tako blizu se nahajajoče pokrajine. Toda

Turčija je postala politično načelo quod licet Jovi (Francozu in Angležu) non licet bovi (Italijanu) in je sistematično nesprovala italijanskim težnjam, tako da tozadevne italijanske pritožbe niso bile nepravilne. Turčija je onemogočila vsako gospodarsko napredovanje Italijanov in posrečilo se ji je to tako dobro, da se še danes nahaja v Tripolitaniiji komaj nekaj nad 30.000 italijanskih podanikov med tem, ko jih sosedni Tunis, ki je v francoski oblasti, kjer torej razmere za Italijane tudi ne morejo biti preugodne, šteje nad 200.000. Baš vsled tega zapostavljanja pa je tripolitanska zadeva postala v Italiji tako popularna, razvila se je v politicum prve vrste, katerega rešitev v smislu popolne gospodarske enakopravnosti se smatra že dolga leta kot življenjsko vprašanje. Treba je bilo le ugodne prilike, da se spravi vprašanje v akuten stadij. L. 1904 se je kot nekaj dodatke k francosko-angelski alijanci sklenila med francosko in italijansko vladno pogodbo, v kateri garantira Italija Franciji, da se ne bode vmešavala v nje maročansko politiko, narobe pa prepasča Francija Italiji v Tripolitaniiji svobodne roke. Tako je bil med maročanskim in tripolitanskim vprašanjem ustvarjen nekaj junktim, kot katerega konsekvence se je splošno smatralo, da mora s popolnim gospodstvom Francije v Maroku biti združeno gospodstvo Italije v Tripolitaniiji. Vprašanje gospodarske enakopravnosti se je tako razširilo v pojem politične ekspanzije: Tripolitaniija italijanski Tunis, to je geslo, ki je postalo popularno in bilo sprejeto v program italijanske zunanje politike.

Nepričakovano se je razvilo maročansko vprašanje in zudeva bo v kratkih dneh končana, Francija edini gospodar v Maroku. Italija pa hoče sedaj uveljaviti svoje garantirane predprave in je z energičnim sunkom postavila svojo tripolitansko zadevo na evropski oder.

Nahaja se v skrajno ugodni poziciji in žanje sadove svoje nad vse previdno in spretno vedene zunanje politike. Ostala je kljub nepopularnosti, ki jo živi v italijanski javnosti trozveza, zvesta Avstriji in Nemčiji, vedela pa si je obenem ustvariti prijateljske odnose napram Angliji in zlasti Franciji, katere podporo ima celo pogodbenim potom zagotovljeno.

Mladoturški režim Turčije ni mogel reformirati, »bolanega moža« ni znal ozdraviti in kot novo idejo v svojo politiko je le vpeljal trmoglavost in pokril podrtje nekdanje turške velesile z pompoznom plašcem velikogospodarskega in velesilnega blišča. Radi tega odklanja vse italijanske zahteve — seveda tudi v psihološko umevnem razpoloženju, ki ga rodi spoznanje, da ukloniti se italijanskim zahtevam se pravi toliko, kakor z lastno roko pritisniti pečat na dokument, ki vsebuje poslednjo fazo v razpadu osmanske države. Tako postajajo razumljive besede pariškega poslanika, s katerim zavrača italijansko ponudbo, da naj Turčija za denar proda faktično gospodstvo v Tripolitaniiji ter se zadošči z državnopravno fikcijo, da ostane dežela tudi v bodoče turški vilajet: »Mi ne prodamo niti košček zemlje, morate nam jo s silo iztrgati.«

Italija se pripravlja na obe eventualiteti. Tudi v najmerodajnejših krogih pa se skoraj ne dvomi več, da se bodo pogajanja, ki se sedaj še vrše, razbila in da bodo v najbližjih dneh prvi italijanski vojski stopili na tripolitansko tla.

Bo to historičen dogodek ne le za obe neposredno udeleženi državi, temveč za celo Evropo. Politične posledice italijanske vojaške ekspedicije v Tripolitaniijo se tičejo zlasti naše države z ozirom na trozvezo in z ozirom na dogodke, ki jih je pričakovati na Balkanu. Oboje zasluži, da o njem spregovorimo.

Politična kronika.

Zasedanje češkega deželnega zbora se bo zaradi pogajanj o češko-agrarnem predlogu o pomoči proti bedi nekoliko zavleklo. Določili so namreč, da bo tudi v petek seja. Zaključna seja bo v ponedeljek ali torek. V petkovi seji bodo za permanentno proglasili nacionalno politično komisijo, v zaključni seji pa tudi še obe komisiji za regulacijo učiteljskih plač.

Tri češke šole so v petek in soboto na Dunaju zaprli in uradno zapeli. Češki šoli v Brigittenavu in Meidlingu ste bili že pred dvema letoma zatvorjeni. Društvo »Komenský«, ki vzdržuje te šole, se je takrat pritožilo. Obenem so izvršili na po-

slopih vse poprave, ki jih je predpisala stavbna komisija dunajskega magistrata. Toda pritožba v dveh letih ni bila rešena. Z ozirom na to postopanje merodajnih uradov je češko prebivalstvo v Brigittenavu seglo po samopomoči v prepričanju, da je storilo vse, kar zahteva zakon, in da mu ne more nihče braniti, ustanoviti za svoje otroke šole s češkim učnim jezikom. V okraju Landstrasse so razmere še bolj vnebovpijoče. Poslopje ondote šole je popolnoma novo in zgrajeno natančno po predpisih stavbnega reda za šole. Toda, ko so začeli poučevati, je dunajski magistrat zaprl šolo. To nasilno postopanje dunajskega klerikalnega magistrata je vzbudilo veliko ogorčenje med Čehi. Predsednik »Češkega kluba« poslanec Fiedler se je brzojavno obrnil na ministrskega predsednika, ravnotako dr. Skarda kot predsednik zveze čeških deželnih poslancev. Poslanec Hrásky je izjavil, da bodo češki poslanci na Dunaju zavzeli napram baronu Gautschu stališče, kakršnega zasluži postopanje vlade. Zatvoritev čeških privatnih šol prav lahko povzroči, da se bo razmerje Čehov napram vladi bistveno predrugačilo.

V zagrebških političnih krogih se razširjajo razne kombinacije o novem banu. Praviyo, da bo namesto dr. Tomašića imenovan grof Bombelles, ki do zdaj sploh še ni nastopal v političnem življenju. Na dvoru je zelo priljubljen in je bil letos imenovan za dvornega svetnika.

Tripolitansko vprašanje postaja od dne do dne resnejše. Italija in Turčija se pripravljata z vso naglico na vojno. Italija ponuja Turčiji 60 milijonov lir, če ji odstopi Tripolis. Turčija se bo seveda temu upirala. Italija prav nič ne taji, da v tem slučaju nastopi z orožjem. Italijanski ministrski svet je sklenil, da bo Italija s silo preprečila, če bi hotela Turčija poslati v Tripolis več vojaštva. Italijanska vlada je ukazala, naj se zrakoplovi zberejo v Sirakuzah. Nadalje se je sklenilo, da se bo osem polkov udeležilo te akcije. Že pred par dnevi je vojno ministrstvo oddalo večje dobave. — Berolinski »Lokal-anzeiger« poroča iz Carigrada, da je celi prvi armadni kor dobil povelje, naj bo pripravljen, da se danes vkrci in se odpelje v Tripolis. Na porti so precej potrti in tudi na borzi se pojavlja kriza. — »Frankfurter Zei-

LISTEK.

Ljubezen in sovraštvo.

Povest.

(Spisal Anton Antonov.)

(Dalje.)

»V oba bi se zaljubila,« je poredno čebljala navihana Mila. »Vi ste mi všeč, ker ste tak korenjak,« je rekla ljubimkovaže z očmi veleposesniku. Vas pa imam zato tako rada, ker ste že dokaj prileten, ali vendar še vedno ljubezniv fant,« se nasmehne Gabru.

In smejali so se mladi ljudje ter se veselili drug drugega.

Tudi teta, ki je že zunaj čula preširno smejanje vesele mladine, je vstopila veselega in zadovoljnega obraza med mlado trojico.

»Tako, tako me veseli,« de gospa Vernikova, ko je odzdravila elegantnemu pozdravu naobraženega kancelista.

»Tetka, danes sem prav židane volje,« je povedala Mila.

»Tako je prav; to je razveseljivo za stare oči!« reče zadovoljno teta.

Se so se pomenkovali tisti večer in marsikatero kupico so zvrnili na

zdravje brezskrbni mladosti. Pa se je pomikal mali kazalec na veliki stenski uri prav proti deseti, ko sta se poslavljal prijatelja od razposajene Mile in zadovoljne gospe Vernikove.

»Kako si zadovoljen z današnjim večerom!« vpraša kancelist Zamejca, ko sta korakala proti Zamejčevi hiši.

»Tako vesela, prijazna in šaljiva se ni bila nikdar,« meni agrarec.

»Torej čutiš, da si že prav blizu njenega sreča?«

»Gospa Vernikova me je zagotovila, da postane Mila moja žena in gospodinja na mojem in Vernikovem posestvu.«

»In to tebi zadostuje?«

»Da, ker vidim, da se to zagotovo izpolnjuje.«

»Dobro si se odrezal.«

»Tvoje priznanje sem še vedno čislal, danes ga pa kar občudujem.«

»In meni se klanjaj do tal,« meni šaljivo e. kr. kancelist.

»In ti se boš klanjal sedaj-le moji kapljici,« de veleposestnik ter pri ne prijatelja pod pazduho.

Še kakih petdeset korakov, pa sta bila pod Zamejčevo streho.

»V veliki sobi sta se ustavila.

»Počakaj, prijatelj! Prinesem najboljše in najlahtnejše, da dostojno proslaviva nočni uspeh,«

reče srečni Zamejec ter gre z velikanskim vrčem v klet.

S starodavno opremo je bila opravljena ta soba, ki je imela strop iz dragega lesa. Stoli in miza so bili iz hrastovega lesa krasno izdelani, stene skoraj do polovice z dragocnimi preprogami pregrnjene. Zdelo se je, kakor bi prišel v še dobro ohranjen star grad, kjer se še dandanes vidijo tako opremljene sobe.

Zamejec se je vrnil z napolnjenim vrčem.

»Iz tega vrča so pili moji predniki vselej takrat, kadar se jim je pripetilo kaj izredno srečnega,« govori s slovesnim glasom hišni gospodar držeč vrč v rokah. »Najprej pijem tebi na zdravje!«

»Hvala ti prisrčna, prijatelj moj! Jaz ti vračam napitnico ter napijem tukajšnji podoči gospodinji, sedanjji tvoji nevesti, prekrasni Mili Zelenikovi, v katero sem se zaljubil celo jaz.«

In prijatelja sta si še dolgo napivala; že sta bila pričela tretji vrč, a še jima ni zmanjkalo napitnic in besed. Nasprotno. Čedalje zgovornejša sta postajala.

Toda žlahtna kapljica, v preveliki množini povžita je zahtevala žrtve.

»Na zdravje moji Mili!« je skoraž kričal agrarec ter nagnil vrč k ustom.

»Na zdravje moji Rozaliji!« mu je sekundiral kancelist, vzletel iz Zamejčevih rok ter pil.

»Na tvoje zdravje!« je spet zakričal že skoraj pijani veleposestnik.

»Na tvojo srečo!« je zajecjal kancelist, ki je imel to navado, kadar se ga je preveč navlekel.

Vino je čedalje huje delovalo. Prijatelja sta postajala čedalje redkobesednejša. Jezik se jima je zapletal, misli so se zatikovale, in glava se ima je klonila na mizo.

Alkohol je zmagoval, in dremajoče sta zaspala prijatelja kar sede pri mizi . . .

V soboto zvečer pred etvetno nedeljo je imel gospod Gaber strašno dosti opravka v Podravju.

Vabil je podravsko inteligenco na izlet na Zagro k Brinšku, ki je imel izborni kapljico v kleti in vabljivo dišeče gnjati v zgornji shranbi.

Pri Vernikovih je kmalu odpravil; tu je imel lahak posel. Celo gospo Vernikovo je s svojo zgovornostjo pridobil za izlet. Da je bila Mila takoj pri volji, je samoočebni umevno; saj pride njena prisrčna prijateljica, Sušnikova Zalka, ter pojde tudi z njimi.

Težko je bilo pri Zameju, ki je imel zelo tehtne vzroke, da bi se kupal, in zelo važen povod, da bi šel. Za prvo je bilo učiteljstvo, ki pojde go-

tovo na Zagro. Učiteljce ni maral, učiteljce se je pa naravnost bal.

»Če me osramoti pred celo družbo,« se je izgovarjal Gabru.

»Ne boj se, ker bom jaz aranžer in reditelj obenem,« ga je spodbijal Gaber. »Toliko bom že pazil, da si ne skočita v lase.«

»In tisti neznozni Strel bo tudi zbijal svoje neslane šale ter se norčeval zdej iz tega, zdej iz onega, največ seveda pa iz mene.«

»Če ti prisoli klofuto, mu jo pa še ti vrni,« ga pouči kancelist. »Sicer pa ni prav nič napačen človek. Marsikrat ti pove tako, da je zares povsem resnična. Niti zavrniti ga ne moreš, tako ti jo zadene.«

Če bi bil sedaj-le kdo drugi hvallil Strela, bi mu jo bil Zamejec prisolil okoli ušes s svojo ne preveč lahko roko tako, da bi jo čutil še po večnosti. Ali kancelistu jo je prizanesel, ker ga je nadvse cenil in spoštoval, in zelo veliko je zalegla njegova beseda pri njem.

»Dozdej si ti našteval, sedaj bom pa jaz,« reče spet Gaber. »Pomisli, da gre na izlet gospa Vernikova in njena nečakinja, tvoja bodoča boljša polovica! Ali ti ne bo hudo, če jo n. pr. jaz peljem pod pazduho proti Žagi ter jo pogovorim, da se ti izneveri!«

(Dalje prihodnje.)

«tung» poroča iz Carigrada, da je porta posredovala pri vseh velevladstvih, da bi intervenirale zoper italijanske namere v Tripolisu. Velevladstvi se niso odgovorile. Namestnik italijanskega poslanika je opozoril s posebno noto turško vlado, da se je med mohamedanskim prebivalstvom v Tripolisu začela sovražna agitacija proti ondotnemu laškemu prebivalstvu. — »Tribuna« poroča, da je položaj Italijanov v Tripolisu zelo nevaren. Fanatizirane turške tolpe hodijo po cestah, groze z bodali in noži in vpijejo neprenehoma: Smrt Italijanom! Italijanskemu prebivalstvu groze z masakrom. Italijani beže iz Tripolisa. Turška vlada se boji, da bi imelo to za Turčijo še jako resne posledice, če bi Italija zasedla Tripolis. Anglija bi skoraj gotovo razglasila svojo suvereniteto čez Egipt, nadalje se boje, da bi Avstro - Ogrska ne zasedla Sandžaka ali pa celo Albanijo. V pariskih diplomatskih krogih so mnenja, da Avstro - Ogrska ne bo brez vsega privolila Italijanski akciji v Tripolisu, temveč bo zahtevala, da se Italija odpove svoji interesni sferi v Albaniji.

Štajersko.

Iz Ptuj. V procesu Malik contra Ornig je sodišče odločilo, da se akt odvzame sodniku dr. Arnoldu Maliju in izroči dr. Viljemu Trautnu, ker bi bilo smatrati dr. Malija v tej zadevi za pristranskega. Dvomimo, da bo kaj pomagalo.

Iz Pragerskega poroča »Arbeiterwille«: »Tamošnji postajenačelnik Schneider se jako trudi, šikanirati slovenske delavce, ki se nočejo ujeti za nemško - nacionalni »Reichsbund deutscher Eisenbahner«. (List našteje celo vrsto vzgledov za tako šikaniranje, zlasti pri nakladanju in izkladanju blaga.) Celo vrsto slovenskih delavcev se je odpustilo in nadomestilo z nemškimi, ki so nešolani in za službo manj sposobni, a ki se bodo morda dali lažje dobiti za »Reichsbund«. Da so na Pragerskem tudi slovenski delavci, je samo ob sebi umevno. Oni imajo tudi pravico biti tam v delu, ker leži postaja v njihovi domovini. Ako rabi Južna železnica na slovenskih tleh veliko postajo z mnogoštevilnim osebjem, se je to gotovo zgodilo zaradi tamošnjega velikega prometa in zato imajo tudi domačini pravico do dela. — Pripočamo to zadevo slovenskim državnim poslancem, ki so sicer že zdavnaj objavili nekaj storit za odpravo neznošnih razmer na Pragerskem. Na čelo, gosp. Pišek in tovarišija!

Iz Celja. Neko neznanu politično društvo naše nemško - nacionalne rotovske klike je sklicalo draginsko zborovanje v — rotovsko posvetovalnico. Pri izbori poslušalstva so bili gospodje gotovo zelo previdni. Richard Marekhl je prežvekoval nekaj o draginji, kar veliko bolje čitamo danzadnem v časopisu. »Shod« se je izrekel za potrebo argentinskega mesa in srbskega mesnega uvoza v Celju. Resolucija je zelo krotka in ni niti sigurna, da bo to še občinski svet celjski podpiral. Debatirali so o draginskem vprašanju nemški mesarji, hotelir Neubrunner, lesni industrijalec Karel Teppelj in inženir Viljem Rakus. Ali ni to zasmeševanje ubožnega celjskega meščanstva, če taki ljudje, ki so vsak dan vsega najbojnejša siti, razpravljajo o draginji! Mesarji, ki kupujejo sedaj v okolici teleta po kroni kilogram, prodajajo pa teletino skoraj za tri krone kilogram, so imeli pri draginji prvo besedo! Lačnih revežev, najsi že bodo nemški ali slovenski, pa se na celjskem rotovžu boje, zato tudi draginskega shoda niso upali nikjer drugod sklicati, ko v mestni posvetovalnici, kamor gre največ 50 ljudi in kjer bi lahko neprijetne govorike in poslušalce po stari metodi vrgli čez prag. O tržnih razmerah, ki v Celju škandalozno podražujejo živila, ni izgovoril nikdo besede, ker se je vse izogibalo kritike in ker bogatašem s tem shodom itak ni bilo do drugega, kakor nasipati revežem peska v oči. O mesnih cenah pri mesarju Stelzerju, ki bi ga bojda morali Slovenci obiskovati iz narodnih ozirov, bi bilo treba tudi izpregovoriti enkrat resno besedo.

Iz Ptuj nam poročajo: V pridobninski komisiji 3. razreda za politični okraj Ptuj je izvoljen kot lan gosp. Jakob Zadravec, posestnik paromlina v Središču.

Razširjajte »Slovenski Narod« na Štajerskem! V mariborskem klerikalnem časopisu čitamo številko za številko notice, v katerih se klerikaleci pozivajo, da naj širijo »dobro« klerikalno časopisje. In klerikaleci, zlasti duhovniki, store v tem oziru jako mnogo! Ker dobro vedo, da slo-ni njih politična moč in veljava v prvi vrsti na časopisju. Tega ne umevajo skoraj nikoli napredni krogi! Ako hočemo uspešno zavračati klerikalne napade na svobodo vesti in prepričanja, napade na naše šolstvo

in naše kulturne, gospodarske in narodno - obrambne institucije, moramo čim najširše kroge prepričati s svojimi idejami. A to se more zgoditi gotovo in edino potom časopisja in to dnevnega časopisja. Širite zato »Slovenski Narod«! Koliko je pri nas gostiln in trgovin, kjer tega lista, ki je največji in najbolj informirani slovenski dnevnik, ne vidimo! Koliko je čitalnic in bralnih društev, kjer je »Slovenskega Naroda« le ena številka, ali pa sploh nobena! In ne le naročevati, tudi dopisovati je dolžnost vsakega naprednega Slovence na Spodnjem Štajerskem »Slovenskemu Narodu«. Koliko se v tem oziru pri nas zamudi, koliko greši! Toliko duševnih sil je pri nas latentnih in lenih, ki bi lahko z malim delom pripomogle »Slovenskemu Narodu« na ono višino, na kateri si ga vsi želimo! Kdor si ne more naročiti »Slovenski Narod« sam, pa naj list naroči skupno z drugimi; kdor ga prečita, ga naj da dalje, da se krog bralcev našega lista razširi. Klerikalno časopisje zadnji čas silovito napada naše obrtnike, trgovce in podjetnike vsake vrste, kakor da bi bili oni krivi vseh nevolj kmečkega prebivalstva: odgovor bodi naročanje in inseriranje v »Slovenskem Narodu«, ki vedno brani narodne obrtniške in trgovske sloje kot enega izmed najvažnejših udov narodnega telesa. Z narodnim pozdravom štajersko uredništvo »Slovenskega Naroda« v Celju.

Iz Mozirja. Vodja politične ekspoziture v Mozirju dr. Pavel Hohl je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono.

Koroško.

Vreme. Na Koroškem so bila po več dolinah zadnje dni huda neurja. Deževalo je po več dni nepretrgoma. Potoki so nenadoma narasli kot ob veliki povodnji. Voda je napravila veliko škodo; odplavila je mnogo lesa in več gospodarskih potrebščin, ker ljudje na povodenj letos sploh niso mislili.

Železniška nesreča pri Podgorju. Pri snočnem postnem vlaku, ki je peljal iz Podroščice ob 8. se je utrgal in skočil iz tira zadnji voz vlaka med postajama Podgorje in Bistrica. Nesrečo je opazil šele železniški čuvaj pri Podgorju, ki je vlak ustavil. Voz je imel zlomljeno prednjo os in polomljena peresa. Nesrečo je povzročila krava, ki je prišla med zadnji in predzadnji voz in bila povozena. Voz je bil k sreči prazen. Naložili so ga na draisino in odpeljali v Celovec. Proga je precej raztrgana in vlaki, vozeči v Celovec, so morali večeraj voziti z velikimi zamudami čez Beljak in odtod po progi južne železnice v Celovec.

Primorsko.

Tržaški deželni zbor. V ponedeljek se je sešel k prvi seji tržaški deželni zbor. Zborovanju je predsedoval deželni glavar dr. Alfons Valerio, vlado pa je zastopal okrajni glavar pl. Reinlein. Prisotnih je bilo 61 deželnih poslancev. Prostori za občinstvo so bili napolnjeni. Zborovanje je otvoril deželni glavar ob 12. Deželni zbor je sprejel več raznih draginskih predlogov, ki zahtevajo odpravo carine na živila, napravo javnega aprovizacijskega trga, uvoz zmaznega mesa brez omejitve kvantitete in časa in ureditev stanovanjskega vprašanja. Prebrale so se tudi razne interpelacije, kakor interpelacija glede poneverjenja v delavski zavarovalnici v Trstu, interpelacija glede slovenskih ljudskih šol v mestu in v predmestjih in glede nepravilnosti, ki so se vršile pri ljudskem štetju. Razvila se je med drugim v zbornici tudi živahna debata o sežiganju murčev. Pri tem je bil stavljen tudi predlog, da bi bilo sežiganje onih, ki so umrli za nalezljivimi boleznimi obligatorično. Deželni zbor je bil zaključen ob četrtna 3.

Georgio Bombig potrjen za župana v Gorici. Prejšnji župan gorški Juri Bombig je zopet potrjen za župana v Gorici. Te dni je došlo naznanilo z Dunaja. Nekateri so se bali, da Bombig ne bo potrjen, ali če bi izvolili koga drugega, ali bi bil kaj boljši. Bombig pomeni vedno večje nazadovanje goriskega mesta.

Šola družbe sv. Cirila in Metoda na Blanci v Gorici je otvorjena. Redni pouk v prvem razredu in v vrtec, kjer je nad 50 otrok, je pričel večeraj. Zgradba je prav moderna. Živa potreba v bližini državnega kolodvora je bila ta šola, ki bo vedno dobro obiskana. Največ zaslug za njo si je stekel gosp. dr. E. Dereani.

Telefonski promet v Gorici. Številni telefonski naročniki v Gorici je tako naraslo, da so premestili gorisko telefonsko omrežje iz šeste v peto skupino. Letna naročnina se poveča s 1. januarjem 1912, in sicer v tarifnem razredu A., B. za 30 K, C. za 25 K in D. za 15 K, tako, da se pla-

ča od 1. januarja v tarifnem razredu A. 210 K, B. 180 K, C. 145 K in D. 130 K. Odmera razdaljnih doklad ostane neizpremenjena.

Izpred poročnega sodišča v Trstu. V ponedeljek se je vršila pred porotnim sodiščem v Trstu obravnavna proti Karlu Rusjanu. Rusjan je tožen, da je napadel na cesti Crowsada v Trstu nekega Antona Bercana in ga hotel oropati. Rusjan roparski napad odločno taji. Oba straznika, ki sta takrat Rusjana aretirala, ne vesta nič natančnega. Bercana pa, katerega je Rusjan baje napadel, pa sodišče ne more dobiti. Porotniki so zanikali vprašanje glede roparskega napada in glede tatvine, nakar je sodišče Rusjana oprostilo.

Kurz za potapljače otvori letos avstrijska vojna mornarica dne 2. oktobra v Pulju Kurz bo vodil načelnik oddelka potapljačev pomorski častnik Dagobert Müller pl. Thomamühl.

Ponesrečena torpedovka. Iz Mallega Lošinja poročajo, da se je tam ponesrečila v Kotoru nameščena torpedovka XXV. Nasedla se je namreč štiri milje od St. Petra na skalovje. Torpedovka je vozila s hitrostjo 27 morskih mil na uro. Na pomoč so se odpeljale vse v Lošnju nameščene torpedovke.

Polet iz Benetk v Trst. Za nedeljo napovedani polet tržaškega letalca Vidmarja iz Benetk v Trst se ni mogel vršiti zaradi neugodnega vremena. Polet se vrši v enem prihodnjih dni, ko se bodo pobjalsale vremenske razmere. Vidmar čaka ugodnega vremena v Benetkah na otoku Lido, kjer ima svoj hangar.

Odlikovanje za 40letno službovanje. Namestništvo v Trstu je podelilo častno kolajno za 40letno službovanje delavcem južne železnice Andreju Lakoviču, Stefanu Dolencu in Josipu Hlači v Trstu, železniškemu delavcu na progi K. Blažini v Nabrežini, pristaniškemu čuvaju Mat. Castru v Trstu, uradniku Stabilimento tecnica Antonu Gambliju in uslužbencu tvrdke E. Turkove Francu Nadalščiku.

Roparski napad. V ponedeljek ponoči okoli 1. sta napadla dva ponočnjaka na cesti Crowsada v Trstu uslužbenca Stabilimento tecnico Antona Uliča. Pobila sta ga na tla in mu vzela uro, verižico in 40 K drobiža. Ulič je klical na pomoč in došli stražniki so aretirali enega napadalca, drugi pa je pobežnil. Aretirani napadalec je 36letni dninar T. Vodic iz Cerknice.

Velike tatvine kave. V Trstu so prišli na sled veliki tatvini kave. Tatovi so bili v zvezi z nekim uradnikom v prosti luki, s čigar pomočjo so odnašali že dlje časa velike množice kave. Policija je uvela stroge hišne preiskave pri vseh bivših uslužben-cih v prosti luki. En carinski uradnik je pobežnil v inozemstvo, enega trgovca in več njegovih uslužbencev pa so že aretirali. Tatinska družba je bila precej številna, in se pričakuje še več aretacij. Oškodovana je država, ker morajo povrniti škodo državnih skladišč.

Nezgod. Delavec G. Duca je padel pri popravilanju strehe posestnika Zahony v Akvileji raz streho. Med padcem se je ujel na električno žico, ki vodi med Građezem in Akvilejo. Električni tok je bil zelo napet in Duca je dobil tako težke opekline, da so ga morali odpeljati v bolnišnico in bo težko okrevati. Padel je na stopnicah triletni H. Weber v Trstu in si zlomil levo nogo v stegnu. 67letnega zasebnega uradnika Ivana Češkona je zadela kap. Oba so odpeljali v bolnišnico. — Aretirali so 22letno prostitutko Marijo Belicogno, ker je ukradla nekemu začasnemu prijatelju za 35 K zlatnine in ga nato odslovila.

Pomorski promet v Trstu. Statistični urad izkazuje, da je odplulo iz tržaškega pristanišča v letu 1910 11.839 ladij z vsebino 4.199.000 tonelov, priplulo pa je 11.844 ladij, ki so pripeljale 4.210.000 ton blaga. Promet v letu 1910 je bil za 5% večji kot leta 1909.

Pomorski promet v Trstu. Večera je odplul iz Trsta parnik Avstro-ameriške družbe »Francesca« v Buenos Aires. Imel je 532 potnikov, ki so bili večinoma inozemci, in sicer Rusi, Arabci, Nemci in Italijani. Ker je laška vlada prepovedala izselniškom voziti se v Argentino čez Genovo, se pelje sedaj vedno več Italijanov čez Trst. To seveda škoduje laškemu parobrodništvu. Toda tudi te znajo kužuh oprati, da se ne zmocni. Izselnike sprejmejo namreč pod rubriko potnikov, za kar plačajo 50 lir več in se brez sitnosti peljejo v Ameriko. S »Francesco« se je odpeljal v Buenos Aires tudi argentinski poslanik v Bologni José Romei. V Limasol je odplul večeraj parnik »Maria Theresia«. Vozil je 152 potnikov, ki so večinoma ruski židje.

Polenovka. V Trst dovažajo sedaj nemški in holandski parniki ogromne množine polenovke. Lov na polenovke je bil letos v severnih krajih izredno bogat. V prosti luki leže

celi kupi na prostem naloženih polenovk. V okolici se razširja jako neprijeten duh. Polenovko bodo prodajali na mestu na drobno. Cena ribi je jako nizka in nižji in srednji sloji z veseljem pozdravljajo nemške parnike, ki jim dovažajo ceno živila, ki lahko nadomestujejo drago meso.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Drage?

XVII.

Poslednji sestanek. — Hadži Toma potuje na Dunaj.

Ker torej ni moglo biti govora o odgoditvi prevrata, smo sklenili, da ne upoštevamo datuma. Bilo je že pozno — 9. zvečer, zato sem trkal kočijažu, da napreže.

Ko je kočijaž napregel konje, je polkovnik Mašin predlagal, naj bi kočijaža ne vzeli sabo, da bi drugega dne ne pripovedoval o nočnem posetu pri Miki Naumoviću.

Oba — Genčić in Mašin sta mi prigovarjala, naj se peljem z njima ter se na to sam vrnem v Belgrad. Dal sem se prepovoriti. Ukazal sem kočijažu, naj ostane doma, a sam sem peljal Genčića in Mašina v Navmovićev vinograd. Tu sta ostala do zore, jaz pa sem okrenil z vozom nazaj proti Belgradu. Ko se je Genčić vrnil s tega zadnjega sestanka, me je obvestil, da so se na tem sestanku definitivno sporazumeli, da ostane pri tem, kakor je bilo preje dogovorjeno, to je, da se dne 11. junija ob 2. popoldni izvrši napad na dvor.

Tisto noč, ko sem se vrnil iz Naumovićevega vinograda, nisem mogel spati. Čakal sem na Genčića, da se vrne s sestanka. A ko je došel Genčić, tudi nisem mogel leči — evo zakaj. Dne 9. junija je prišel k nam v vinograd Hadži Toma in pri tej priliki smo povedali tudi njemu, da se bo popjutrišnjem ob 2. popoldni izvrši napad na dvor.

Ko je Hadži Toma to izvedel, je predlagal, da odpotuje drugega dne zjutraj, torej 10. junija na Dunaj in da se tjakaj na njegov naslov pošljejo brzojavke iz Belgrada, a te brzojavke bo potem on poslal, kamor treba.

Genčić in jaz sva rada sprejela ta predlog Hadži Tome, obenem pa sva mu povedala, da se definitivno določi dan in vse, kar je treba še le iste noči na poslednjem sestanku v vinogradu Mike Naumovića. Na to smo sklenili, da pride Hadži Toma zjutraj na kolodvor, pripravljen za odhod, in da pridem tjakaj tudi jaz, da ga obvestim o končni odločitvi. Ako ostane vse tako, kakor je bilo dogovorjeno, potem naj Hadži Toma odpotuje, ako pa se na sestanku kaj spremeni, naj Toma odloži svoje potovanje.

Ko se je Genčić vrnil iz Naumovićevega vinograda in ko me je obvestil o vsem, kar se je na tem sestanku določilo, sem takoj ukazal kočijažu, naj napreže.

Nekoliko minut kasneje sem bil že na potu na kolodvor.

Ko sem prišel na postajo, še ni bilo tankaj Hadži Tome. Prišel je na kolodvor četrte ure kasneje.

Povedal sem mu, da se je na snočnem poslednjem sestanku v Naumovićevem vinogradu definitivno sklenilo tako, kakor je bilo preje dogovorjeno, da torej lahko odpotuje na Dunaj. Hadži Toma mi je dal svoj naslov, jaz sem mu želel srčno pot, on pa nam popolen uspeh. Tako sva se ločila.

Ko sem se poslovil od Hadži Tome, me je obvladalo neko neprijetno čustvo, prevzela me je neka utrujenost, kakor da bi mi silno breme težilo dušo. Takšnih čustev dotlej še nisem imel. Iskal sem vzrok za to in ga tudi našel. Dosedaj smo se samo razgovarjali, dogovarjali in posvetovali, a to potovanje Hadži Tome, to je že nekaj povsem drugega.

On bo jutri na Dunaju ali prejel brzojavko o našem uspehu ali pa bo dobil strašno vest, da zarota ni uspešla, da smo vsi aretirani, da je sestavljeno preko sodišče, ki bo nam zopred odzvelo glave. Toda to bi še ne bilo vse. Ali bi se v tem slučaju kraljica Draga in kralj Aleksander zadovoljila samo z našimi glavami? Bog ne daj!

Bili bi nam do temelja porušili naše hiše — niti našim vnukom bi ne bili prizanesli.

Evo, zakaj so me pri razstanku s Hadži Tomo morile mučne misli, evo, zakaj mi je v tem trenutku silno breme obtežilo dušo!

Obvladan od teh črnih misli, računajoč, da bom morda drugi dan stal že pred prekim sodiščem in pred pogubljenjem, sem se odločil, da odidem s kolodvora naravnost v kopalnice, da bom vsaj čist pri odhodu na oni svet.

(Dalje prihodnjik.)

Dnevne vesti.

Našim cenj. naročnikom na Cesti na Rožnik, v Rožni dolini in Vič-Glincah vjdno naznanjamo, da pričemo »Slovenski Narod« s 1. oktobrom t. l. dostavljati že zvečer vsak dan na dom, namesto po pošti. — S tem smo ustregli večkrat izraženi želji po večerni dostavi in prosimo tudi bivše naročnike, katerim je bila dostava po pošti prekasna, da se izvolijo oglasiti za naročbo.

+ Shod radi državne obrtne šole, ki bi se imel vršiti jutri, v sredo, se je radi nastalih ovir preložil na poznejši čas.

+ Sijajna zmaga narodno - napredne stranke v Spodnji Šiški. Kakor smo že večeraj poročali, je narodno - napredna stranka zmagala pri nedeljskih občinskih volitvah v prvem razredu. Večeraj popoldne se je nadaljeval skrutinji, ki je pokazal, da je narodno - napredna stranka zmagala tudi v drugem razredu in prodrla z enim kandidatom tudi v tretjem razredu. Narodno - napredna stranka ima 21 občinskih svetovalcev, dočim jih imajo socialni demokrati samo 9. Socijalni demokrati bi ne imeli niti teh, če bi vsi narodno-napredni volilci storili svojo dolžnost, kajti pri šestih kandidatih je bilo le dva, vizroma tri glasove razlike. Faktum je namreč, da so se nekateri volilci, ki se prištevajo narodno - napredni stranki, demonstrativno niso udeležili volitev, ker jim nekatere osebe izmed kandidatov niso ugajale. Je pač felonija, če volilec ne zna v tako važnem boju premagati svojih osebnih antipatij in ne pozna politične discipline. Toda navzlic temu je narodno - napredna stranka lahko ponosna na to zmago, ker je z največjo lahkoto premagala združene socialne demokrati, Nemce in klerikalce. Klerikalci so se obesili na frak Nemecev — pa so odšli z dolgimi nosovi. Ta volitev je pa tudi dokazala, da v Spodnji Šiški pač ni tal za klerikalno pšenico. Ta volitev je predznamenje, da se ljubljanska okolica probuja in da se bliža čas, ko bo padla ona trdnjava, v kateri se dr. Šusteršič počuti tako varnega. Naj bi misel, ki je tako zmagovito prodrla v Spodnji Šiški, prodrla tudi v ostali ljubljanski okolici. Treba je dela, in sicer smotrenega dela! — Vrlim škarjem pa vsa čast! Pokazali so, kaj se doseže z delom — naj delajo naprej, da strebijo čez čas še ta plevel.

+ Daleč smo prišli! Da je klerikalcem za slovensko vseučilišče toliko, kolikor za lanski sneg, to je že stara stvar. Vendar pa so klerikalci doslej skrbno prikrivali svoje pravo razpoloženje in se hlinili pred javnostjo, kakor da bi ne bilo bolj navdušenih borec za to našo zahtevo, kakor so oni. Toda sedaj so tudi v tem oziru sneli krinko z obraza ter se pokazali v pravi luči. Zdi se jim namreč, da je prišel čas, ko lahko javno pokažejo, da so slovenskemu vseučilišču prav tako, ako še ne večji nasprotniki, kakor Nemei. Zato poroča večerajšnji »Slovenec« o sobotnem vseučiliškem shodu v »Mestnem domu« prav tako, kakor da bi bil v službi nemških naciionalcev in Vse-nemcev. Seveda nam ne prihaja na misel, da bi »Slovenec« zavračali ter mu dokazovali, na kako opolko pot je stopil, ko se je jel norčevati iz kulturnih manifestacij, ki nimajo prav ničesar opraviti s politikom. Sicer pa ni prav nič čudnega, ako postopajo tako ljudje, ki so ukradli vseučiliški zakladni v znesku 750.000 K ter ga porabili za falitno »Gospodarsko zvezo«. Povsem umevno je namreč, da mora biti klerikalcem največ ležeče na tem, da se slovensko vseučilišče ne ustanovi, ker bi bila sicer »Zadružna«, oziroma »Gospodarska zveza« primorana, vrniti onih 750.000 kron. V tem slučaju pa bi šli rakom živžgat obe imenovani klerikalni zadruzi! Iz teh podatkov lahko slovensko občinstvo razvidi, zakaj se pravzaprav klerikalno glasilo norčuje iz manifestacije za slovensko vseučilišče.

+ Velik shod v Mostah priredi v nedeljo, dne 1. oktobra narodno-napredna stranka. Dnevni red tega shoda bo obsegal te - le točke: 1. Napredna zmaga v Spodnji Šiški; 2. občinsko gospodarstvo v Mostah; 3. občinske volitve v Mostah in 4. slučajnosti. Shod se bo vršil v gostilni pri »Miskotu« in se prične ob 10. dopoldne. Sotisljenike že sedaj vabimo na ta shod.

+ Klerikalci za Krakov. Kranjski deželni odbor zahteva od tistih visokošolcev, katerim je dal podpore, da morajo študirati v Krakovu in »Slovenec« se je večeraj v posebnem članku zavzel za to, naj slovenska mladina hodi v Krakov na visoke šole. Simpatije klerikalne stranke za vseučilišče v Krakovu so najnovejšega datuma in izvirajo iz popolnoma drugih nagibov, kakor jih »Slovenec« navaja. Klerikalci se mnogo let sploh niso interesirali, na katerem vseučilišču se izobražuje slovenska mladina.

na, nego so le čakali, da se posreči ustanoviti katoliško nemško univerzo v Solnogradu. Za to katoliško univerzo so se navduševali in zanjo delali in celo nekaj drobtinice žrtvovali. Šele odkar so klerikalec spoznali, da nastaja v Zlati Pragi kulturno središče avstrijskih Slovanov in odkar so spoznali, da v Pragi niso tla ugodna reakcionarnim kulturnim prizadevanjem, so postali pozorni in začeli nasprotovati študiranju slovenske mladine v Pragi. Praga je središče moderne kulture in slovanske misli in zagledal ni klerikalec simpatična. Ker pa katoliško nemško univerze v Solnogradu še ni in je še dolgo ne bo, so klerikalec obrnili oči v Krakov, kajti tamkajšnja visoka šola je tako temeljito klerikalna, da je tam mogoče še pater Zimmermann kot profesor sociologije, kar bi bilo pač povsod drugod v Evropi popolnoma izključeno. »Slovenec« je iztaknil vsakovrstne argumente za priporočanje krakovske, a to so vse le publike, ki naj skrijejo pravi vzrok, da se klerikalec zavzema za Krakov: radi bi speljali slovensko mladino v Krakov, ker je tamkajšnja univerza klerikalna, da bi se slovenska mladina vzgojila v klerikalnem duhu. A še drug nagib jih vodi. Odvrgli bi radi slovenske visokošolce od Prage, da bi onemogočili slovenske docente na češkem vseučilišču. Tega seveda ne marajo odkrito priznati v članku, s katerim skušajo mladino zapeljati, da bi šla v Krakov in zato so napisali jereimajo o slovenskem naprednem naraščanju, ki se je šolal v Pragi in na Dunaju in tudi v Gradcu, češ, slovenska mladina boš, če ne pojdeš v Krakov, brez idealov, blazirana, izpridena, nerabna za vsako delo. Na sročje je pa slovenski naraščaj, ki ga »Slovenec« tako rad v nič deva, ves drugačen kakor ga klerikalec popisuje. Ravno nasprotje tega je res, kar trdi »Slovenec«. A o tem se ne bomo z njim preekali, niti mu ne bomo slikali kakšen je katoliški naraščaj, saj je stara klerikalna navada, da popisujejo in predstavljajo vsakega za nič vrednega, kdor se ne uklanja duhovniškimi zapovedim. Na priznane delajo to duhovniki bolj po kmečko. »Slovenec« je pa to storil izjemoma enkrat bolj v literarni obliki. Napredna stranka je s svojim naraščajem vobče zadovoljna, lahko je dosti bolj zadovoljna, kakor klerikalna stranka s svojim naraščajem. Slovenski mladini pa priporočamo, naj se po klerikaleh ne da zapeljati in spravljati v zmotu in naj gre na visoke šole ali v Prago, ali pa na Dunaj.

— Tajinstveni umor knjigovodje Šibenika. Preiskavo radi umora knjigovodje Šibenika vodi sodnik dr. Kaiser, ki je včeraj zaslišal več oseb iz Domžal in tudi gđ. Ušeničnikovo. Sum se obrača proti dvema osebama. Ene teh oseb je v bližini Domžal, druga pa v Ljubljani. Osumljeni Ljubljancem je bil kritičnega dne v Domžalah. Ko se je popoldne ob polu 6. Šibenik odpeljal z vlakom v Ljubljano, je bil dotičnik tudi na kolodvoru ter je videl, da je Šibenik vzel sabo kolo. Dotični Ljubljancem je bil na kolodvoru tudi ob prihodu večernega vlaka iz Ljubljane ob 8. torej se je lahko prepričal, da se Šibenik ni vrnil z vlakom, marveč da se najbrže pripelje s kolesom. Šibenik se je odpeljal iz Ljubljane okrog 9. ure 20 minut zvečer. Ker je vedno dobro vozil, je bil v Dobravi, kjer se je izvršil uboj, vsekakor že pred 10. zvečer. Dotični osumljenec je bil se iste noči v Ljubljani in je s svojimi tovariši popival v nekem javnem lokalu. Ker je sodna komisija konstatirala, da je Šibenik na udaruč podgal padel v nezavest, se smatra za dogmno, da on ni sam prišel v šupo, marveč da ga je moral tjakaj kdo zanesti.

— Slovinci v Ameriki. (Mesto Lorain, Ohio.) Prijatelj mi piše, da mesto Lorain v Ameriki jako lepo napreduje. Osebito Slovinci lepo napredujejo, imajo že 110 hiš in mnogo stavbnega zemljišča. Ker je mesto Lorain eno izmed najbolj zdravih mest v tej deželi, zato ima lepo bodočnost. Na eni strani imamo Erijsko jezero, a okrog mesta je gozdič, za tem pa sami vinogradi, ki se razprostirajo prav do Clevelanda, ki je od nas oddaljen kakih 20 angleških milj. Slovinci imajo svojo župnijo, svojo slovensko šolo z obširnimi in krasnim prostorom, kakršnega nima nobena slovenska naselbina v Ameriki. Imamo osem podpornih društev, ki so združena z raznimi »Jednotami«. Za zabavo skrbi slovensko pevsko društvo »Planinski raj« in slovenska godba, tako da imamo prav živo življenje. Ker je predpisano, da ne sme biti na enem zemljišču, širokem 50 čevljev in dolgem 125 čevljev več nego samo ena hiša, imamo prav lepa in zračna stanovanja, ki so obkrožena z lepimi vrtiči, polnimi rož, in so ti vrti tako okusno urejeni, da so v zgled drugim narodom. Radi varčnosti, poštenosti in narodnega ponosa spoštujejo Ameri-

kanci Slovence in so jih postavili takoj za Nemci pred vsimi drugimi narodnostmi. To vam je samo malo pojasnilo o mali 1000 Slovencev broječi naselbini, o kateri se malo čuje, a tem marljivejša dela za svoj prospeh in napredek.

— Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu. V početku tekečega meseca je dospel iz Zagreba v Ljubljano mladi kipar Anton Štefice in si priredil atelije na Sv. Petra cesti št. 47. Štefice ostane tukaj v Ljubljani, da da slov. občinstvu priliko, da se upozna z njegovimi umotvori. V ta namen prireduje kolektivno jansensko razstavo v Jakopičevem paviljonu, ki bo obsegala do šestdeset umotvorov. Imenovani umetnik je študiral na šoli za umetnost v Zagrebu in je bil vsa štiri leta odličaš. Odlikovan je bil vsako leto od profsorskega zbora v znak marljivosti in napredka »s pohvalnim priznanjem«. Videlo se bode na razstavi, kako pridno je delal ta mladi umetnik, vkljub temu, da je moral še v prostem času skrbeti, da si je prislužil za skromne vsakdanje potrebe, kajti drževati se je moral popolnoma sam, podpore ni imel nobene. Dosedaj še ni imela slovenska publika prilike videti toliko skulptur od enega kiparja naenkrat izloženih, kakor bo sedaj na jesenski razstavi. Razstavljeni bodo različni umotvori naravne in nadnaravne velikosti, vse študije, modelirane po naravi. Štefice je doma v Boštjanju na Dolenjskem in je sin siromašnih staršev.

— Od meščanske šole. Okrajni šolski svet v Krškem je z dovoljenjem deželnega šolskega sveta za Kranjsko imenoval dr. Frana Rostaherja za suplenta na meščanski šoli v Krškem.

— Usposobljenostne preizkušnje za ljudske in za meščanske šole v terminu meseca novembra se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani v petek, dne 3. novembra ob 8. na učiteljsku v Ljubljani. Pravilno opremljene prošnje za pripest k usposobljenosti preizkušnji je po predpisnem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 28. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

— Mestni dekliski licej. V pisovanje in trgovski tečaj bo dne 29. septembra od 10.—12. ure v pritličju, sprejemna izkušnja pa dne 30. sept. ob 8. zjutraj.

— Malčki in cvetlični dan. V nedeljo smo videli pri prodajanju cvetlic za »Radogaja« tudi otroke, ki so v svoji pripuljivosti imeli izredno srečo s prodajanjem. Kdo pa bi tudi bil, ki bi mogel odkloniti srčkani majhni punčki cvetlico, ki jo je tako otroče — ljubeznivo ponudila. Tako smo videli punčko ge. Bernatovičeve, Niko Pogačnikovo, fantka gospe Ozmečeve in ge. Golobove, dalje dva taka malčka na Bregu in še več podobnih ljubkih sodelovalcev pri cvetličnem dnevu.

— Zadnji sestanek okrožnih načelnikov pri cvetličnem dnevu bo danes, v torek, točno ob 6. zv. v »Narodni kavarni«. Ker se bo poleg drugega na tem sestanku kritično premotrila vsa prireditelj cvetličnega dne za izboljšanje v prihodnje, prosimo polnoštevilnega poseta.

— Na komerzu v čast sodelovalkam pri cvetličnem dnevu, ki je bil v nedeljo zvečer v »Narodnem domu« je nastopilo vsled posebne prijaznosti tudi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, katerega dobro izveščani, mnogoštevilni pevski zbor je zapel dva moška zbora »Zakipi duša« in »Dneva nam pripelji zar« s krasnim baritonskim samosplovom gospoda oficijala Završana. Odbor za cvetlični dan, kakor O. s. n. n. d. se zahvaljujeta slavnemu pevskemu zboru »Ljubljanskega Zvona« in njegova zborovodji gospodu Z. Prelovcu za njihov rodoljubni trud in pozivljata dijaštvo, da vrne »Ljubljanskemu Zvonu« rodoljubni trud z obilnim posetom njegovega pevsko — odličnega »Ipravčevega večera«, ki bo 14. oktobra v »Narod. Domu«.

— Izpolnitev popisovalnih pol za šolsko matico. Zadnje dni so začeli dostavljati popisovalne pole za letošnjo šolsko matico. Hišni gospodar ali njegov namestnik ima izročiti to polo vsem v hiši stanujočim strankam, da vpišejo vanjo vse šoloobvezne otroke. V šolo hoditi so zavazani vsi v Ljubljani bivaajoči otroci od dovršenega šestega do dovršenega štirinajstega leta, ne glede na to, ali bivaajo njih starši v Ljubljani, ali ne. V prostoru za opomnje je posebej izrečno navesti vzrok, zaradi katerega je kak, po starosti šoloobvezen otrok oproščen šolskega pouka n. pr. telesno nerazvit, duševno nezrel, ali zaostal, pohabljen, zaseben pouk, izpustnica itd. Kdor pri popisovanju kaknega šoloobveznega otroka ne zgleda, ga popiše napačno, ali nerresnično, oziroma kdor polo prepozno odda, tistemu se naloži denarna globa od 2 do 40 K; ako bi pa te globe ne mogel plačati, ga je kaznovati z zaporom od 1 do 4 dni. Po tem navodilu pravilno izpolnjene pole je najkasneje do 10. oktobra t. l. oddati v mestnem zglazovalnem uradu, kjer se dobi tudi nadomestilo za pomoč-

ma nedostavljene, oziroma izgubljene popisovalne pole.

— Na pokopališču pri Sv. Krištofu nas je popeljal v sobotnem podlistku g. Harambaša prav poučno tako, da mu je marsikdo hvalažen. Pogrešali pa smo sporočila, kje je pokopan bivši profesor za slovenščino Metelko. Znano je, da je bil Metelko pokopan pri Sv. Krištofu, tudi nagrobni spomenik je imel, ni pa dobili ne groba, ne spomenika. Kaj mislite o tem, g. Harambaša?

— Slovničar.

— K vprašanju znižanja klavniških pristojbin. Vsled večstranske izpodbude se je posvetovalni svet, ki je dodeljen za začasno oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane postavljenemu c. kr. deželne vlade svetniku, pod predsedstvom slednjega posvetoval v eni zadnjih sej o vprašanju eventualnega znižanja klavniških pristojbin v mestni klavnici na polovico določenih zneskov. C uspehu tega posvetovanja smo dobili naslednje poročilo: Po temeljitnem posvetovanju sproženih odredb, ki naj bi skupno s 50% znižanimi tovornimi tarifi na progah c. kr. državne železnice, katerih je pričakovati za slučaj znižanja klavniških pristojbin, se je vendar posvetovalni svet zediniti v naziranj, da nameravane uspeha po tej poti ne bi bilo možno doseči. Nasprotno pa bi znižanje klavniških pristojbin na polovico značilo za mestno občino prav občutno izgubo proračunskih dohodkov. Klavniške pristojbine znašajo za eno veliko govedo, ki pride za aprovizacijo glavno v poštev: klavnine 4 K, hlevnine od komada na dan 20 v in pristojbine za porabo tehnične 40 v. Za en komad goveje živine plačati je tedaj v slučaju, da stoji tri dni v hlevu, ker pa se le izjemoma dogaja, na klavniških pristojbinah skupno 5 K. Gleda dovoza klavne živine po državnih železnicah, pri katerih bi se moglo doseči znižanje transportnih tarifov za slučaj znižanja klavniških pristojbin, pride v Ljubljani pač le proge v upravi c. kr. državnih železnic stoječe dolenske železnice v poštev. Na tej železnici znašajo tovrstne pristojbine za en vagon (za šest komadov goveje živine) od 5 K 71 v (Grosuplje), 14 kron 69 v (Trebnje), 15 K 50 v (Ribnica), 18 K 97 v (Novo mesto) in 19 K 18 v (Kočevje), tedaj odpade na en komad goveje živine 95 v, odnosno 2 K 45 v, odnosno 2 K 58 v, odnosno 3 K 16 v, odnosno 3 K 20 v. Skupni troški klavniških in transportnih pristojbin znašajo tedaj za eno govedo 5 K 95 v, odnosno 7 K 45 v, odnosno 7 K 58 v, odnosno 8 K 16 v, odnosno 8 K 20 v, pri znižanju teh pristojbin na polovico tedaj 2 K 98 v, odnosno 3 K 73 v, odn. 3 K 79 v, odn. 4 K 08 v, odn. 4 K 10 v za en komad goveje živine. V detajlni prodaji, ako se teža posamezne govede računa le na 200 kg, moglo bi tedaj to znižati ceno za 149 v do 2 vinarja 05 za kilogram. To so pa tako minimalni zneski, da je brez vsakega predpoka mogoče trditi, da bi nikakor ne prišli konsumentom v korist, to pa tem manj, ker se v detajlni prodaji večinoma kupujejo množine mesa pod en kilogram teže. Slično je tudi razmerje glede telet in prašičev. Nasprotno pa bi znižanje klavniških pristojbin na polovico za mestno občino le za ostale mesece tega leta pomenilo izgubo več kot 8000 K.

— Strah cele okolice je petindvajsetletni France Kastelic, po domače Končinov s Sel pri Zatičini. Kaznovan je bil radi pretepa je prav mnogokrat in parkrat zelo občutno s polletno ječo, pa vse nič ne izda. Ker je silno maščevalen in nasilen, se ga vsi tako boje, da se nihče ne upa pričati zoper njega. Pred več leti je enkrat prišel zoper njega čevljar Anton Kozlevčar. Dne 13. avgusta t. l. je pil popoldne Kozlevčar v prvem nadstropju Klemenčičeve gostilne v Zatičini, kamor je prišel tudi Končinov pretepač. Takoj je rekel, kajaze na Kozlevčarja: »Na tega-le hudica imam že dolgo piko, ker je enkrat prišel proti meni.« Pri teh besedah ga je zgrabil in vrgel čez 12 stopin iz prvega nadstropja v pritličje, da si je izpahnil Kozlevčar desno roko za pestjo in je moral iti v bolnišnico. Dva dni pozneje, dne 15. avgusta, je vzel Kastelic s seboj na vozičku tudi Jožeta Verbiča, po domače Pangerčevega in Domena Sadarja »Urbanovega v Št. Vid. Gotovo je že takrat sklenil, uprizoriti kak pretep in je zato vzel s seboj dva močna pomočnika. V Klemenčičevi gostilni je pomagal ta dan stredi Jože Groznik. Ko se pripelje Kastelic pred to gostilno, ustavi in stopi v njo, dočim sta Verbič in Sadar kar obsedela na kolesljih. Klemenčič je zahteval zase steklenico piva, tovarišema na voz pa je poslal tri steklenice. V gostilni je Kastelic takoj začel iskati prepri in pretep. Oblastno je hotel po gostilni, vzel nekemu fantu orglice kar iz ust in jih zalusal po tleh. Potem je šel proti drugi mizi, kjer se je na-

laš tako okrenil, da je zadel z odpetim sukničem steklenico piva, ki ga je pil neki fant in jo vrgel na tla. — Gostilničar ga je pozval, naj plača zapitek in naj odide, toda Kastelic je trdil, da ni nič pil in da ne bo nič plačal in je odšel iz gostilne. Natakhar Groznik je šel za njim prav do koleslja in mu prigovarjal, da naj plača, kar je dolžan. Ko pa stopi Groznik pri koleslju prav tik Kastelica, je začutil, da ga je nekdo urezal po desni roki pod komolecem, da mu je zelo tekla kri. Ker so mu bile prerezane kite, je moral iti v bolnišnico. Morda se bo pa vendarle posrečilo, ukrotiti to živino — Kastelica — v človeški podobni.

— Iz predvdorske občine. Časih so psi hiše čuvali, da niso kaki uzmoviči svojih predolgih prstov stegovali po tujem imetju in mačke lovile miši, da so imeli ljudje in živina ponoči mir. Sedaj pa je te uboge in koristne živali preganjajo, da tatovi in miši tem lažje opravljajo svoj posel. Tako je v predvdorski občini. Niti eden slučaj pasje ali mačke stekline se ni pojavil, pa so nam vendar poklali skoro vse pse in mačke. Sedaj se pa tatovi pojavljajo na vseh koncih in krajih. Časih je vendar še kakšen pes ponoči zalajal in gospodar je vedel, da ni vse v redu. Sedaj se pa brez skrbi ponočne sove prikradejo k hiši v najlepši mesečini in krajejo kokoši in udirajo skozi zamrežena okna v prodajalnice, kjer imajo seveda vsega na izbiro, česar si lenuhi ne morejo kupiti. In še celo tri konje v majhni vasi lahko ukradejo, kot kaže slučaj v Babinem vrtu pri Trsteniku, saj ljudje, izmučeni od dela v vročini ne morejo cele noči čuti. Vse kaže na to, da bodo sedaj kmetje morali najemati hlapce, da jim bodo ponoči varovali lastnino pred tujo roko. Gotovo je potreben kontumac, ali če se pojavi gori v Bohinju, ali v okolici Ljubljane kak slučaj pasje stekline, ni treba radi tega pri nas vse pse postreliti, sicer v sedanjih časih, ko toliko ljudi hoče brez dela živeti, ne bomo več varni. Če nam pa enkrat že vse nočne čuvaje postrele, naj pa nastavijo več orožnikov.

— Iz Zagorja ob Savi se nam piše: Izvolite konstatirati, da Maks Gros in Hrasteljev sin nista poskusila odnesti volilnega imenika iz občinske pisarne, marveč da je to hotela storiti neka druga oseba.

— Za župana v Predtgu pri Radovljici je bil izvoljen dne 18. t. m. J. Pogačar, posestnik in čevljarski mojster. Ostali trije svetovalci so tudi možje, ki ne bodo rabili nobenega varuha. — Živeli!

— Slovensko - italijanski krožek prične z rednim poukom takoj prve dni meseca oktobra. Obstajala bo le ta dva tečaja kot preteklo leto; en tečaj bo namenjen izključno začetnikom ter onim, ki nimajo še vsel osnovnih naukov o jeziku. V petek, dne 29. t. m. se vrši občni zbor, kjer se določi tudi čas pouka. Ura in kraj obnega zbora se natančno še naznana. Vabimo pa že danes k najobilnejši udeležbi!

— Odlikovanje. V snočnjem našem telegramu je tiskovna napaka, komisarja gg. dr. Vončina in Svetec sta dobila zaslužni križec s krono.

— Za »Domovino« je daroval g. Ludvik, postajenačelnik v Zidanem mostu 10 kron. Plemenitemu darovalcu iskrena zahvala!

— Popravek. G. Ojster nas je naprosil popraviti naše včerajšnje poročilo o sobotnem shodu v Šiški v tem smislu, da on ni trdil, da so bili socialni demokrati zelo vneti za šulferajnsko šolo v Spodnji Šiški, temveč da bode morala občina prevzeti nemško šolo, če zmagajo socialni demokrati in klerikalna klapa.

— Predkonejska. Železniško ministrstvo je podelilo Avgustu Faleschini, županu v Brežicah, njegovemu namestniku Hansu Schniderschitschu in odvjetniku Hansu Janeschu dovoljenje za tehnične predpriprave za normalnotirno lokalno železnico iz Rogatec čez Brežice v Novo mesto za dobo enega leta.

— Iz ljudskošolske službe. Na mesto na dopustu se nahajajoče učiteljice Jakobine Naglas je imenovala za suplentko na osemrazredni nemški dekliski šoli v Ljubljani provizorična učiteljica Elizabeta Trenz. — Na mesto umrlega učitelja Karla Povha je imenovana kot suplenta na ljudski šoli v Kostanjevici Josipina Budinek. Provizorični učitelj v Borovcu Karel Krejči je premeščen na ljudsko šolo v Stalearjih. Volontarka na privatni dekliski ljudski šoli v Šmihelu Marija Zare je imenovana za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Zgornji Sušici. K brezplačnemu službovanju na ljudski šoli na Brdu je pripuščena gđ. Vera Kersnik, gđ. Stana Kump pa k brezplačnemu službovanju na Lichtenturnovem zavodu v Ljubljani.

— Kočo na Golici je Slov. planinsko društvo zatvorilo dne 25. t. m.

— Požar. Pred par dnevi je začela goreti v Premu šupa kajzarja Antona Znidarskega. Zgorela je šupa in

streha gospodarskega poslopja ter vsa orodja in žetev. Škode je 1000 K. Znidarsčeva posest je bila zavarovana.

— Za »Radogaja« je gosp. Levstik nabral na sobotnem shodu pri »Kankrtu« v Sp. Šiški 11 K. Znezek se je po gđ. Svetkovi izročil evetličnemu namenu.

— V Kamniški Bistrici bo od dne 2. do 8. oktobra t. l. velik lov na divje koze, naj torej te dneve p. n. planinci in hribolazci opuste hojo po teh planinah in hribih, da se ne pripeti kaka nesreča.

— Malnerjev hotel na Bledu je bil včeraj na javni dražbi prodan. Kupil ga je restavrtar na jeseniškem kolodvoru g. Dolničar za 185.000 K.

— Aretovan je bil na Vodnikovem trgu 23letni vagant Ivan Potokar, rodom iz Trebeljevega, ker je pri ogledovanju na neki stojnici izmaknil par čevljev. Prodajalka ga je še pravočasno opazila, mu odvzela čevlje in ga izročila stražniku. — Tudi neko 17letna dekle, ki je prišla v deklisko šolo pri Sv. Jakobu s pretvezo, da je prinesla za neko učenko dežnik in pri ti priliki ukradla neki učiteljici ročno torbico, v kateri je imela nekaj denarja in žepne robe, je policija aretovala. Oba sta bila izročena pristojnemu sodišču.

— Izgubljeno in najdeno. Ga. Alojzija Karlova je izgubila zlat obsek. — Šivilja Franciška Kocjanova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. Prostak 17. pešpolka Anton Skodlar je izgubil prosto vojaško izkaznico za vožnjo po električni cesti in železnici. — Modistka g. Antonija Hafnerjeva je našla belo nojevo perno. — Šolska učenka Marija Habjanova je našla denarnico z manjšo vsoto denarja. — Ključavničarski vajenec Teodor Slanovec je našel kožičko zavoro, katero dobi lastnik pri najditelju v Krakovski ulici št. 11.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpelalo v Ameriko 57 Hrvatov in 10 Kočevarjev, nazaj je prišlo pa 150 Hrvatov in 50 Ogrov.

— Z oreha padel. Danes zjutraj je splezal na Poljanskem nasipu 13letni šolski učenec Emil Plut na oreh. Ko je bil že kakih šest metrov visoko, mu je spodrsnilo, vsled česar je dečko padel na tla, si izbil pri tem dva sprednja zoba in se na spodnji čeljusti tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

— Nevarna šala. V nedeljo je v neki gostilni nek gost svojemu gospodarju iz žepa vzel nabasan samokres ter z njim za šalo pomeril na svojega sogosta. Da se je ta, kakor tudi celo omizje, zelo prestrašilo, je razumno.

— Karambol. Ko se je v petek zvečer vodovodni inštalater g. Jakob Babnik peljal po Poljanski cesti s kolesom, mu nasproti pridirja z vpreženim konjem nek posestnik iz Hrušice ter zadena v Babnika s tako silo, da je ta padel s kolesa in se pri padcu znatno telesno poškodoval. Tudi pri kolesu ima 12 K škode. — Na Mestnem trgu sta pa skupaj trčila nek izvozeček in nek kolesar. Pri karambolu je kolesar padel s kolesa in se k sreči ni nič poškodoval, pač se mu je pa znatno pokvarilo kolo.

— Ploha. V soboto je prišel delavec Ivan Boštjanec nekemu premogarju ter zahteval, da mu ta poravnava nek dolg. Ker pa premogar tega ni hotel storiti sta se začela prepirati in da se ga znebi, prime za poln škaf vode in ga zaprši v Boštjanca in s tem tako vsaj misli premogar, je bil dolg poravnau.

— Nesreča. Ko je v nedeljo sedel paznik Fran Golič na stolu pred obrtno šolo, mu je prišlo slabo, vsled česar je padel s stola in se nad desnim očesom tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

— Poskušen samomor. Včeraj dopoldne sta dva gospoda v Tivolskem gozdu v obližju razgleda naletela nekoga mladega človeka, kateri je na prsih krvavel zraven je imel pa samokres. Takoj sta obvestila policijo, ki je prišla na lice mesta ter konstatovala, da je ponesrečenec 20 letni krojačev sin Karel Slovnik, kateri se je v samomornem namenu ustrelil sam. Pognal si je v levo stran prsi dve krogli, a je bil še pri popolni zavesti. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Z kakega vzroka si je mladenci hotel pretrgati nit življenja, ni znano.

— Dober plen je napravil v Augsburgu bančni prokurist Friderik Hatzler rojen 3. avgusta 1880 v Manheimu. Denar 1.000.000 K si je dal poslati od neke trdke v neko drugo banko, pri kateri je bil prokurist, ter neznanu kam odšel. Hatzler je 178 cm visok, svetloplavih las in obrit.

— Našel je posestnik gospod Jožef Mayer ček za 3000 K.

— 10 kron nagrade. Včeraj je nek gospod izgubil šop (10) ključev, med katerimi sta dva wertheimova. Pošteni najditelj naj jih odda na osrednji policijski stražnici, kamor bode poslal izgubljeni tudi nagrado.

Ozmanjevalec jeseni. Včeraj zjutraj so bile po Prulah velike jate lastov, ki so si iskale živeža ter počivale in se zbirale za dolgo pot po hišnih strehah in električnih žicah. Bilo jih je toliko, da ko so posele na žice, so se vsled teže močno upognile ljubke ptičice so se tekom dopoldneva odletele. — »Pojdij kam te veseli!« Danes ponoči so pa nad mestom krožili in kričali hrupavi žerjavi. To so neveseli opomini, da lode potreba za kurivo, toplo obleko in druge zimske potrebščine globoko poseči v žep.

Sirovina. Ko je šel prednočnem ob polu 9. po Kolodvorski ulici nek ključavničarski mojster, mu pride nasproti nek prostak 27. pešpolka z nekim civilistom ter se začne v ključavničarja potem pa takoj pojezne bodalo ter začne z njim rogoviliti. Bodalo mu je tovariš takoj odvezl ter je pozneje oddal nazaj. Kmalu nato sreča delavca Petanerja, s katerim se je takoj začel prepričati, naposled sta se pa pograbila in se začela po cesti premetavati. K tem dejanjem je pa že prišel stražnik in vojaka opozoril na mir. Ta se pa takoj zakadi v varnostnega organa in se začne tudi s tem premetavati. Ko bi imel vojak že prevladan, mu priškoči na pomoč njegov civilni prijatelj, zgrabi stražnika za vrat, ga potegne od vojaka potem pa zbeži. Sirovež se je moral udati šele, ko je prišel stražniku na pomoč tovariš, s katerim sta ga odvedla v vojašnico in oddala službojočemu častniku.

Pozabljeno. Ivan Tonih je pozabil na neki klopi proti Podrožniku zavoj z zgornjimi deli moških čevljev. Kdor jih je našel naj jih prinese v Spodnjo Šiško št. 20.

Elektrodiograf »Ideal«. Spored za torek 26., sredo 27. in četrtek 28. septembra: Volčja brezna na Južnem Francoskem. (Prekrasni naravni posnetek v barvah.) Luka se ne more smejati. (Komično.) Učiteljica klavirja. (Zanimiva drama.) Žurnal Pathé. (Tedenski pregled, najnovejši, sport, različno.) Janez Little je premajhen. (Jako komično.) Večerni spored: Predstave ob 7., 8. in 9. uri: Zrakoplovec in časnikarjeva žena. (Senzacionalna drama. Svetovna priljubljenost. Dolgost filma 950 metrov.)

Ravnateljstvo kinematografa »Ideal« vlnudno prosi p. n. dame, da blagovolijo med predstavami oddolžiti klobuke, ker preveliki klobuki ovirajo zadaj sedečim razgled. One, cenjene dame, ki klobukov nočejo oddolžiti, naj blagovolijo sesti na levo stran.

Zrakoplovec in časnikarjeva žena je naslov prekrasn, senzacionalni drami, ki se predvaja do četrтка v Kinematografu »Ideal« samo pri večernih predstavah. Drama nam predloži ljubavno razmerje med časnikarjevo ženo in zrakoplovecem, maščevanje njenega moža itd. Dejanje se vrši večinoma na prostem, na vrtu, na vzletališču in visoko v oblakih. Film je okoli 1000 metrov dolg, velikansko umetniško delo. Drama je izborna zasnovana od začetka do konca izvedena z življensko resničnim slikanjem duše. Ker si je to sliko ravnateljstvo nabavilo z velikimi stroški, jo priporočamo v obilen poset. Pristop šolski mladini ni dovoljen.

Društvena naznanila.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« priredi v četrtek 28. t. m. ob pol 9. zvečer sestanek v društvenih prostorih (Narodni dom). Na sestanku se bode razpravljalo o prireditvi učnih tečajev in plesnih večerov v letošnji zimski sezoni. Obenem prosimo tudi gg. pevce, da se tega sestanka udeležijo in povabijo tudi druge gospode, ki imajo veselje do petja, a še niso člani našega pevskega zbora. Z ozirom na zelo vavsen razgovor opozarjamo vse trgovske sotrudnike, člane in nečlane, da se tega sestanka v največjem številu udeležijo.

Izredni občni zbor Sokola II. Pri Kavčiču na Privozu se je vršil v nedeljo izredni občni zbor telovadnega društva Sokol II. v Ljubljani, ki je imel namen izpolniti odbor, iz katerega je odpoklican k vojaškom načelnik in ki ga zapustita tudi še dva druga odbornika. Pod vodstvom staroste Kavčiča je bil izvoljen za načelnika brat Josip Matjašič, v odbor pa dr. Lavš in Valjavec. Pri slučajnostih se je naknadno odobrila izvolitev predsedstva »Slovenske sokojske zveze«.

»Sokol II.« naznanja svojim članom ter prijateljem, da priredi v nedeljo dne 1. oktobra t. l. popoldan ob 4. uri svojo I. vinsko trgatve v gostilni pri »Sokliču« v Trnovem.

Odbor.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje Sokojskega doma Sokola II. je imelo v nedeljo svoj I. redni občni zbor, na katerem je poročal podpredsednik Smole o društvenem delovanju in podal tudi blagajniško poročilo. Tajnik Den je prečital zapisni-

ke ustanovnega občnega zbora in se je ter so bili zapisniki z odobravanjem sprejeti. Zaradi nujne potrebe, da dobi Sokol II. svojo lastno telovadnico se je razvila živahna letatna. Predlog na izpremembo pravil glede števila članov odbora je bil odklonjen, nakar je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik dr. Lavš, podpredsednik Krapež, odborniki: Hinko Franzl, Breskvar, dr. Fettich, Valjavec, Švagelj, Javornik, Jesenko, Sterk, Hübscher, Deu; namestnik: Zajc in Ferdinand Sartori; pregledovalca računov: Kavčič in Smole.

Odbor akademičnega ferljalnega društva »Prosveta« v Ljubljani, izvoljen na občnem zboru dne 22. t. m. za leto 1911/12, se je konstituiral tako-le: Predsednik: cand. arch. Ivan Zorman; podpredsednik: cand. iur. Darin Pekle; tajnik: stud. med. Boris Šlajmer; blagajnik: cand. iur. Stanko Stori; knjižničar: stud. iur. Saša Zelnikar; namestnik: cand. iur. Hugon Milavc in stud. iur. Stanko Lapajne; preglednika: cand. med. vet. Janko Vizjak in stud. iur. Arnošt Brilej.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« otvori svojo plesno šolo. Redne plesne vaje se bodo vršile v salonu restavracije pri »Levu« na Marije Terezije cesti. Začne se 1. oktobra popoldne ob 3. Vabimo gospodične in gospode, naj se v obilnem številu udeležujejo teh plesnih vaj.

Vinsko trgatve priredi v nedeljo 1. oktobra zvečer izobraževalno društvo »Bratstvo« v salonu restavracije pri »Levu« na Marije Terezije cesti. To društvo se je v poslednjem času popolnoma preorganiziralo na narodno-napredni podlagi in ima v prvi vrsti namen organizirati in izobraževati našo obrtniško mladino. Vsled tega je to društvo vsega uvaževanja vredno in jo naj narodno-napredna javnost kolikor mogoče podpira. Nedeljska prireditve naj pomaga mlademu društvu do skromnih sredstev, ki jih potrebujejo pri svojem delovanju. Vsled tega pozivljamo narodno-napredno občinstvo, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve ali pa da z malimi prispevki pomore društvu.

Idrijska sokojska župa priredi dne 1. oktobra sokojski dan po sledečem sporedu: Na predvečer seja župnega vaditeljskega zbora, v nedeljo ob 7. uri zjutraj praktična proizvodba prostih vaj za člane in članice na vsesokolskem zletu v Pragi 1912, ob 8. vzorna vadbeni ura idrijskega Sokola, ob 9. skušnje za popoldanski javni nastop, ob 10. predavanje br. Gangla o izvišenosti sokojske ideje in br. Bajžlja o telovadbi v zdravstvenem oziru, ob 11. seja župnega odbora, ob 1. popoldne redovne vaje v zboru, ob polu 4. javna telovadba in po telovadbi veselica.

Idrijski odsek akad. fer. društva »Prosveta« vabi k zanimivemu predavanju gosp. dr. Drag. Lončarja »Slovenci v preteklosti«, ki se vrši v soboto, dne 30. septembra t. l. ob 8. uri zvečer v realni fizikalni dvorani. Ker je g. predavatelj znan po svojih temeljitih študijah in ker je predavatelj iz stroke, ki na Slovenskem še ni raziskavana - socialna zgodovina Slovencev — se bodo Idričanje, ki se za predmet zanimajo, predavanja gotovo udeležili.

Učiteljsko društvo sežnanskega šol. okraja zboruje v Nabrežini dne 5. oktobra t. l. ob pol 11. dopoldne.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred tukajšnjim okr. sodiščem.

Goza in jermen. Pri Mart. Tomšiču v Vel. Rašnji je kupoval posestnik V. H. gozo in jermen, da si uredi nov sepeč. Jermen je kupil, goza pa se mu je zdela predrag. Ponudil je trgovcu kronco, katero je položil trgovcu zaradi obilnega posla — v trgovini je bilo precej ljudi — na prodajalno mizo in tekel po drobcih. Ko se je vrnil in hotel kupovalcu vročiti drobiž, je opazil, da je izgnila kronca. Toda trgovec je imel H. za poštenega človeka in mu dal kljub temu ostanek iz krone, dasi jo ni prejel. Marija Tomšičeva in Marija Tomažin, ki sta stali poleg mize pa sta obdoližili H., da je kronco sam izmaknil. Govorili sta to tudi po vasi. H. jih je tožil radi žaljenja na časti, toženki pa sta nastopili dokaz resnice. Trgovce ve samo, da je izgnila kronca. Tožitelja ima vseskozi za poštenega človeka, zato mu je dal tudi brez ugovora drobiž. Neka druga priča pravi, da je stal sicer H. samo za en komolec oddaljen od krone, vendar je izključeno, da bi jo bil on vzel. Tožitelj tudi enako. Samo obe obtoženki trdita v svojo obrambo, da je H. res kronco izmaknil. Sodnik je smatral dokaz resnice doprinešen, posebno še ker je tudi trgovec potrdil, da je stal H. samo za en komolec oddaljen od krone in toženki oprostil. Zastopnik tožnikov pa je prijavil vzklic.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. V četrtek, 28. t. m. se igra prvič na našem odru slavna italijanska drama »Grešna ljubezna«. Njen avtor, Giacosa Giuseppe, moderni italijanski dramatik, je bil rojen 1. 1847 v Colletto - Porella pri Ivreji v Piemontu. Studiral je v Ivreji in v Turinu ter je bil nekaj časa odvetnik. Pisal je drame, s katerimi je dosegal takoj spočetka uspehe. Zato je opustil advokaturu ter se posvetil docela dramati. Kmalu si je pridobil s svojim svežim, gracioznim dovptom in z umetniško okusno formo svojih modernih del velipripriljubljenost po Italiji. V dobi 1. 1872—1894 je napisal večje število dram in novel ter je bil opetovano odlikovan. V vseh je igrala Duse glavne ženske vloge. Večino njegovih dram igrajo tudi nemški in francoski ter slovanski odri. Predzadnja njegova drama, iz leta 1891, je »Tristi amorik«, ki se vzprizori pri nas pod naslovom »Grešna ljubezna«, kakor na nemških odrih. Ta drama je krasna psihološka študija, obenem pa slika malomestnega življenja v moderni Italiji. Glavno žensko vlogo igra ga. Danilova, glavno moško pa g. Nučič. Večje vloge imajo še gg. Skrbineš, Bukšek in Danilov. Predstava se vrši za nepar - abonente.

Slov. dež. gledališče. Zemlja, komedija življenja. Spisal Karel Schönherr. V soboto se je vprizorila ena najmarkantnejših iger mlade gledališke literature, komedija, ki je prinesla Schönherrju poleg najnovejšega dela »Glaube und Heimate«, največje priznanja. Kakor slavnostni spev na rodno grudo, kakor himna na prirodo in njene vezi s človekom. Vse vezi, vsi sklepi in naklepi se sučejo za lastno povest zemlje in najsibode ta last še tako majhna. Do zadnjega vzdihla ljubijo ti markantni tipi »Zemlje« svojo grudo in nočejo se ločiti od nje niti s smrtjo. Stari Kremen gospodari na svojem posestvu že nešteto let, ljubi je bolj kot samega sebe in na vse prošnje šestinštridesetletnega sina Janeza, naj mu prepusti gospodarstvo, ostane gluhi. Pri hiši gospodinji Reza, ki bi postala rada žena Janeza in ga ščuva zoper očeta za prepustitev posestva. Tudi z istimi nameni deluje Katra, ki je imela že pred 10 leti z Janezom ljubavno razmerje, ki se je pa razdro, ker tudi Janez ni hotel zapustiti domače zemlje. Pri podkovanju zelo nemirnega konja, dobi stari Kremen hud udarec s kopitom v prsa. In sedaj mislijo vsi trije: Reza, Katra in Janez, da bode konec gospodarstva starega Kramena. Med tem se oglasi vdovec Gruntar z Visokega in zasnubi Rezo. Stvar se zavleče čez zimo. Stari Kremen hira dan na dan, edino njegovo veselje je še polje, livade, gozdi in sploh zemlja. Stara napovedovalka mu proročuje smrt, mizar mu vmeri in izdela rakev in grobar pripravi grob. Zdravnik je brez moči in vsa njegova zdravila romajo skozi okno. Edino predpisnemu tehtanju se podvrže stari Kremen, ki čaka stoično svoje smrti — in ta tehtnica pada dan za dnem. Vsi pričakujejo njegove smrti in Reza, prepričana, da bode kmalu zagospodinjila na Kremenovem gruntu, se uda Janezu. Pride pa pomlad, stari Kremen si je nabral novih moči in ostal je, zopet ga nosi zemlja, njegova rodna zemlja, katere se drži z vso svojo dušo. Veselje ga obide, moč življenja se mu veča in z njo padajo upi njegovih sovražnikov. Reza vidi uničeno svojo a do, zahteva plačo in se pripravi na pot. V tem pride Ledeni gruntar z Visokega in zaprosi še enkrat Rezo, naj mu postane življenjska družica. Tedaj se oglasi tudi v Rezi hrepeneje po lastni zemlji in najsji je tudi tam gori pod ledenikom in kljub ljubzenskemu sadu pod srcem od drugega — udari ob dlan in postane žena, Janez, ki je tesar za bodočega sinka zibelko, obstane utrpel pri prizoru in resignirano se uda v uso do čes: »malo jela, malo dela ter s kurami spat. Kaj hočemo še več.« Otrsen najhujšega sovražnika, zavladal na svoji zemlji zopet stari Kremen, razseka pripravljeno rakev in triumfira nad boleznijo. Res ganljiva je ljubav tega naroda do svoje rodne zemlje in najlepši rek cele komedije je pač oni starega Kramena pred domišljano smrtjo: »Jaz ne bom umrl. V zemlji stojim celo življenje do kolen, zdaj grem le nekaj niže.« — Vlogo starega Kramena je ustvaril g. Verovšek izlorno, lahko rečemo, da je prekosil samega sebe. Menjava prizorov in občutkov, prehod iz mrzlega diha prihajajoč smrti do novega življenja, ljubav k svoji zemlji in triumf nad skupnimi sovragi nam je podal z umetniško silo. Znamenita na svojem mestu je bila ga. Danilova kot Reza, hrepeneča po zemlji, ki je najdobi magari s svojim telesom. Ustvarila je markantno figuro, združenje zlobnosti, ljubezni in hre-

penenja po zemlji. Pohvalno je omeniti tudi g. Skrbineška, ki nas presece s svojo odlično igro vedno Lolji. Tudi ga. Bukšekova je skušala zadovoljiti in to tudi dosegla. Gg. Danilov, Bukšek, Povhe in Drenovec kot hlapeci niso le znali svojih vlog, temveč jih tudi igrali. V tem oziru moramo posebno omeniti slednjega, čegar zmožnosti se razvijajo dan na dan. Ledeni gruntar v g. Nučiču je precej pasivna vloga in g. Nučič jo je znal spraviti na površje, le malo starejšo masko bi želeli. Vse pohvale vredni so bili njegovi otroci. Kot stara napovedovalka je igrala gg. Thalerjeva. Zanimiv tip in zanimiva igralka. Preseneteni smo bili te igre, kajti od operetne subrete pač ne bi mogli pričakovati takega uspeha, kot ga je dosegla gg. Thalerjeva s svojim modelom vaške pripovedovalke. Tudi druge vloge so bile dobro izvedene in zaslužijo njih nositelji gg. Molek, Razberger in Peček polno priznanje. Scenerija igre je bila dobra le v III. dejanju je izgnilo pravo ozadje ter ga nadomestilo popolnoma nepravilno. Pred predstavo in med odmori je svirala Slov. Filharmonija pod vodstvom kapelnika g. Tamhine. Zela je za svoje izvajanje, posebno za Supecejev »Banditenstreich« zaslužno pohvalo. Gledališče je bilo dobro obiskano. Med igranjem godbe naj se ugasnejo luči, sicer je vedno moteče s popolnoma nepotrebnim govorjenjem. Tudi včeraj se je opazalo prepozno dohajanje in bi prosili ravnateljstvo, da vporabi svojo izjavo, da vstop med igro ni dovoljen. — V nedeljo popoldne je bila drugič v sezoni kot ljudska predstava vprizorjena drama »Samosvoj« od Etbina Kristana. Predstava ni stala na visocini premijere. Povalno nam je omeniti gg. Nučiča, Verovška, Pečka, Simačka ter nositelje manjših vlog gg. Skrbineška, Danila, Bukška, Rasbergerja in Molka. Tudi dame gg. Danilova, Šetfilova in Bukšekova so storile po možnosti. A vendar — predstava je bila na nivou popoldanskih predstav. Obisk skrajno nezadovoljiv. G. Režiser naj prepreči nepotrebno gledanje izza kulis. — Zvečer se je ponavljala zgodovinska drama Ruy Blas. Repriza se je odlikovala precej od premijere, kajti vsi igralci so vpoštevali naše nasvete in privedli tako predstavo do popolnega uspeha. Res skoro neprekosljiva je bila umetnikov trojica: Šetfilova, Nučič, Skrbineš. Tudi g. Danilo je znal malo bolje svojo vlogo. Drugi nosilci manjših vlog so storili svojo dolžnost. Gledališče je bilo po sedežih zelo dobro obiskano, lože seveda zopet polprazne. Igra je bila nekaj krajšana, kar pa ni imelo nikakega škodljivega vpliva.

Razne stvari.

*** Kolera.** V Budimpešti sami je nevarnost kolere očitno izginila, v okolici Budimpešte pa se bolezen še vedno razširja. V Novi Pešti se je zgodilo od sobote sedem novih slučajev kolere in sicer vsi slučajji v hišah, kjer je bila že prej kolera. Od teh sedem slučajev so imeli do snoči že trije smrtni izid. V Novi Pešti so morali zapreti v Vaczi utzi hiši št. 36 in 38 ter Wallnerjevo tovarno. — V Solunu se je pripetilo v zadnjih 24 urah sedem novih slučajev kolere in sta dve osebi umrli za to boleznijo. Bolgarska občina Ostrovo je nujno zaprosila eksarhat, da odpošlje zdravnike. Do sobote je umrlo tam 152 oseb za kolero. V majhni vasi Ostrovo-Tikvič je umrlo 6, v Bitolju 3, v Skoplju 4 osebe za kolero. V Novem Pazaru je umrlo v soboto samo ena oseba za kolero.

*** Kolera.** V Budimpešti sta oboleli včeraj za kolero 2 osebi, v Pešti pa so se pojavili 4 slučajji, pri katerih je bakteriološki preiskava dognala pravo azijsko kolero. Tudi v komitatih Mosou in Gajsz so se pojavili novi slučajji. V Stolnem Belemgradu je obolela nenadoma neka stara žena za sumljivimi znaki. Prišla je z največjim naporom v mesto iz puste Sinateles, da bi šla k zdravniku. V mestu pa se je zgrižila na cesti in nenadoma umrla. Tudi pri tej so zdravniki konstatirali kolero. V Socopolu v Bolgariji sta oboleli 2 osebi. Nova obolenja javljajo tudi iz Soluna, Skoplja in Bitolja. Pristanišče Burgas, ki je bilo proglašeno kot okuženo, je zopet prosto.

*** Nezgoda francoske ladje.** Po najnovejših poročilih je dobil predsednik francoske republike povodom nezgode francoske ladje »Liberte« brzojavno izraženo sožalje od angleškega, danskega, norveškega, italijanskega in španskega kralja. Ruski in španski poslanik sta izrazila sunanju ministru brzojavno svoje sožalje. Kosi ladje »Liberte« so močno poškodovani tudi ladjo »Republique«. Od moštva te ladje je bilo 94 moških ranjenih in 14 mrtvih. Častnik Besson, sin francoskega admirala, je težko ranjen. Smodnik na ladji »Liberte«

se je užgal najbrže vsled neprevidnosti mornarjev, ki so prišli po noči na ladjo. Oficialno se razglša, da je pri katastrofi poginilo 350 mož. Včeraj zjutraj se je oglasilo samo 274 mož ladje »Liberte«, tudi ena tretjina generalnega štaba je šla z ladjo v zrak.

*** Tunel v Vatikanu.** Te dni se začelo v Vatikanu s stavbo majhnega podzemnega tunela, ki bo spojeval glavno vatikansko palačo neposredno z vatikanskimi vrtovi. S tem se omogoči, da bo papež lažje prišel iz svojih sob v vrtove. Zdaj je moral papež, če je hotel uživati sveži zrak na vrtovih, hoditi mimo vatikanskih zbir in skozi veliko vatikansko knjižnico, kar je bilo posebno pozimi jako nerodno, ker je bilo v knjižnici navadno vedno mnogo tujcev. Tunel bo 30 metrov dolg, 5 širok in 6 visok.

*** Stavka na Irskem.** Na Irskem je položaj še vedno enak. Na severu stavkajo železničarji le deloma, na jugu pa in zlasti v Kingstovnu pa je ves promet ustavljen. V nekaterih krajih je zmanjkalo živil. Neki član eksekutivnega komiteja je izjavil, da ima eksekutivni komite rajši državljansko vojno na Irskem in Angleškem, kakor pa da bi odnehali.

*** Potres.** V Kečkemetu so imeli v soboto ob 3. zjutraj zopet slab potres, ki ga je spremljalo podzemniško bobnenje in ki je trajalo 2 sekundi. Ker je bil profesor Habenicht na zvezdarni v Gothi ta potres še prej napovedal, je mnogo ljudi prenočevalo to noč na prostem.

*** Najmočnejša in največja oklopnica »Jean Bart«.** Francija je zgradila v Brestu nove vrste oklopnice, ki je sedaj največja in najmočnejša oklopnica svetovnega brodomarja. Oklopnica se imenuje »Jean Bart« in prekaša tudi najmočnejše angleške dreadnoughte. »Jean Bart« odrine vode za 23.467 ton. Dolg je 616 m, širok samo 27 m in se potopi samo za 8 m. Glavna artilerija obstoja iz 12 topov (30 cm), ki so razdeljeni v 6 oklopnih stolpov. Oklop je napravljen okoli cele ladje in meri nad vodo 1 m 70 cm, pod vodo pa 2 m 35 cm in je napravljen iz najboljše jekla. Povprečna debelost oklopa znaša 270 mm. »Jean Bart« vozi s hitrostjo 20 vozlov. V par dneh bodo izpustili v morje še eno tako oklopnico, ki se imenuje »Coubert«. — Obe sedaj najmočnejši oklopnici je zgradila Francija v enem letu.

*** Grški vicekonzul vjet.** V bližini mesteca Kirkilisa so vjeli Turki grškega vicekonzula, ki je bil 22. t. m. s svojim služabnikom na lovu. Služabnika so ubili, vicekonzula pa so izpustili šele, ko jim je plačal veliko odkupnino.

*** Umor na očetu.** V bližini gradu Convrigny je umoril predvečerajšnjem 18letni sin svojega očeta barona de Convrigny. Sin je počakal svojega očeta v neki zasedi in dvakrat ustrelil na njega. Žena starega barona, ki je udana alkoholom in ki je vse to opazovala, je stopila na to k morilu in ga vprašala, če se mu je umor posrečil. Ko je ta potrdil, je odgovorila: »Tem boljše!« Zverinski sin, ki je izpočetka tajil, se je pozneje udal in izpovedal, da je svojega očeta ustrelil, ker je dajal njemu premalo denarja, njegovi materi pa je branil pijančevati.

*** Nov premogokop.** Iz Bakheda v Turkestanu poročajo, da so odkrili v bližini Darba Gataja premogovnik, ki je 10 m globok in 7 verst dolg. Premog je podoben antracitu in ne vsebuje nič žvepla.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vladarski obisk na avstrijskem dvoru.

Dunaj, 26. septembra. Bolgarska carska dvojica obišče avstrijski dvor meseca oktobra v Budimpešti. Glede obiska kralja Petra se vrše pogajanja, ki še niso končana.

Ogrski državni zbor. — Afera bana Tomašića.

Budimpešta, 26. septembra. V današnji seji ogrskega državnega zbora je podal poslanec Mezöffy interpelacijo naslednje vsebine: »Ali je ministrskemu predsedniku znano, kaj se očita hrvaškemu banu Tomašiću? Ali smatra ministrski predsednik, da se strinja s častjo bana, da posluje kot član ravnateljstva pri raznih bankah in da je s temi posli tangiranja banova čast, ker more izrabljati svojo eksekutivno oblast za lastne privatne interese? Ali hoče ministrski predsednik preskrbeti, da si poišče ban napram listom, ki so ga napadli, sodno zadoščanje? Če ministrski predsednik na to interpelacijo ne bi odgovoril, je opozicija odločena, da zahteva tako dolgo tajne seje, dokler se ministrski predsednik in vlada ne uda. S tem je stopila afera bana Tomašića v kritični štadij. Ban Tomašić je sedaj v Bruslju na dopustu, od koder se vrne v par dneh.

Audijence pri cesarju.
Dunaj, 26. septembra. Danes dopoldne je sprejel cesar ministrskega predstavnika Gautschea v daljši avdijenci. Gautsch je poročal cesarju o politični situaciji.

Dunaj, 26. septembra. Danes dopoldne ob 10. je sprejel cesar iz rok novega vojnega ministra Auffenberga prisego.

Hmelj.

Norimberg, 26. septembra. 200, 200 mirno, neizpremenjeno 280—365.
Zatec, 26. septembra. Še vedno medla kupčija. Cene naprej omahujejo.

Italija in Turčija.

Rim, 26. septembra. Italija poda Turčiji najbrže ultimatum, katerega najvažnejše točke so: Italija zahteva kontrolo nad vso trgovino v Tripolisu in privilegije glede sodne oblasti nad italijanskimi državljanji v Tripolisu. Da podpre svoje zahteve, bo Italija koncentrirala svoje brodeve na jugu Sicilije ter pripravila vse za ekspedicijo v Tripolis. Vodja cele ekspedicije bo general Canera.

London, 26. septembra. Angleški diplomati krogi zatrjujejo, da ima Angleška v spornem vprašanju zaradi Tripolisa samo vlogo gledalca. Isti krogi pa poudarjajo, da večje Angleško in Italijo prisrčne prijateljske vezi.

Frankoford o. M., 26. septembra. Rimski korespondent »Frankfurter Zeitung« poroča iz Rima, da je imel turški poslanik s italijanskim zunanjim ministrom San Giulianom konferenco, v kateri je izrazil željo, da se spor reši mirnim potom.

Carigrad, 26. septembra. V celnem Carigradu vlada veliko razburjenje. Sultan je izjavil, da odstopi, čim pride do italijanske ekspedicije v Tripolis.

Sofija, 26. septembra. Grška vlada je glede na bližnje dogodke med Italijo in Turčijo ponudila bolgarski vladi skupno postopanje v vseh vprašanih naprav Turčiji.

Berolin, 26. septembra. Presszentrale poroča iz Carigrada, da italijanski obrtniki in trgovci trumoma zapuščajo mesto, ker se boje napadov od strani turškega prebivalstva.

Rim, 26. septembra. Socijalistični poslanec Podrecca, izdajatelj socijalističnega lista »Asinok«, je brzojavno naznanil konferenco socijalističnih poslancev v Bolgiji, da y principu popolnoma soglašajo s koraki italijanske vlade glede Tripolisa.

Rim, 26. septembra. Včeraj se je vsil ministrski svet, ki se je posvetoval o vojaških, finančnih in političnih vprašanih, ki so v zvezi z akcijo v Tripolisu.

Nezgođe na francoskih voj. ladjah.

Pariz, 26. septembra. Časopisje zahteva natančno preiskavo zaradi dogodkov v Toulonu. Prefekt mornarice izjavlja, da je na ladji »Liberte« eksplodiral smodnik sam. Uradno se razglša, da je število mrtvih na tej ladji 350, k temu pa je treba prišteti še 60 moških, ki so se ponesrečili med reševalno akcijo. Kratko: predno se je ladja potopila, se je posrečilo še nekaj moških potegniti živih iz valov. Mnogo mornarjev je bilo od granat tako raztrganih, da njih identitete ni mogoče udeležiti. Kar je ostalo živih, so od strahu skoro brez uma.

Toulon, 26. septembra. Danes ponoči je izbruhnil na drugi vojni ladji »Patrie« požar. Posrečilo se je požar pogasiti. Požar je bil najbrže položen od zlobne roke.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. septembra: Regina Klein, trgovčeva hči, 14 let, Frančiškanska ulica 8. — Fran Prešern, mestnega policijskega stražnika sin, 6 mesecev, Zalokarjeva ulica 10. — Marija Hribar, delavčeva vdova, 57 let, Radeckega cesta 1.

Dne 24. septembra: Ivana Krajsek, mestna uboga, 70 let, Japljeva ulica 2.

Dne 25. septembra: Matilda Schenrecker, mestna uboga, 56 let, Japljeva ulica 2. — Helena Petrin, hišna posestnica, 79 let, Hrenova ulica 8.

V deželni bolnici:
Dne 23. septembra: Terezija Peternelj, služkinja, 23 let. — Jakob Trškan, zasebnik, 83 let. — Peter Jenko, mestni delavec, 74 let. — Marija Hočevar, posestnikova žena, 30 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 26. septembra 1911.
Termin.
Pšenica za oktober 1911. za 50 kg 11.88
Pšenica za april 1912. za 50 kg 12.15
Koruza za maj 1912. za 50 kg 8.46
Oves za oktober 1911. za 50 kg 9.43

Efektiv.
Trdno.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 26. septembra 1911.

Menjalni papirji.	Dunaj	Beograd
4% majevna renta	91.75	91.95
4 1/2% srebrna renta	95	95.20
4% avstr. krona renta	91.75	91.95
4% ogr.	90.65	90.85
4% kranjsko deželno posojilo	94.10	95.10
4% k. o. češke dež. banke	97.50	98.50

Srečke.	Dunaj	Beograd
Srečka iz 1. 1860 1/2.	419—	431—
„ 1864	606—	618—
„ 1868	304.75	310.75
„ zemeljske 1. izdaje	293—	299—
„ 2. IL	274.65	280.65
„ ogrske hipotečne	247.50	253.50
„ dr. komunalne	504—	516—
„ avstr. kreditne	501—	513—
„ ljubljanske	80.50	86.50
„ avstr. rdeč. križa	69—	75—
„ ogr.	44.50	50.50
„ basilijska	35.75	39.75
„ turške	236—	239—

Delnice.	Dunaj	Beograd
Ljubljanske kreditne banke	455—	465—
Avstr. kreditnega zavoda	642.50	643.50
Dunajske bančne družbe	542.40	543.40
Južne železnice	115.25	116.25
Državne železnice	729.40	730.40
Alpine-Montan	810—	811—
Češke sladkorne družbe	316.50	317.50
Zivnostenske banke	280—	282—

Valute.	Dunaj	Beograd
Ceklni	11.39	11.43
Marka	118.02	118.22
Franki	96—	96.15
Lire	94.75	94.95
Rublji.	254.50	255.50

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 30.76 m

sepm.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetovi	Nebo
25	2. pop.	736.1	19.8	sl. jvzh.	del. oblač.
9. zv.	737.6	15.0			oblačno
26	7. zj.	739.2	12.2	brezvetr.	del. jasno

Srednja predvčerašnja temperatura 15.5° norm. 13.5° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Izjava.

Podpisana Ivana Starin, šivilja v Ljubljani na Dolenjski cesti št. 11. pravila sem zadnji čas v trgovini gospe Vever Uršule, trgovke v Ljubljani na Dolenjski cesti, žaljive stvari o zasebnem življenju gospoda Stankota Verbič, trgovca v Štepanji vasi pri Ljubljani. Moram priznati, da je vse neresnično kar sem govorila, obžalujem, da sem gospoda Stankota Verbič žalila, prosim ga odpuščanja ter se mu ob enem zahvaljujem, da mi je prizanesel sodno preganjanje.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1911
Ivanka Starin
šivilja

KINTA
KOL.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekošljiva so **KINTA** kolesa.

Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Čamernek
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Učenec

kateri bi imel vso oskrbo pri štarših, se sprejme v specerijski trgovini I. Krivic, Dunajska cesta 4. 3304

Zastonj in poštne prosto dobi vsak moj glavni katalog z okoli 4000 slikami porabnih in darilnih predmetov vseh vrst, ki ga na zahtevo pošljem takoli. —
C. in kr. dvor. dobavitelj Jan Konrad,
Most št. 1166 (češko). 2923

Stanovanje

obstoječe iz treh sob in pritlikin, se odda 1. novembrom even že s 1. oktobrom v uradniški hiši v Gradišču 15.

Istotam se prodaja

pohištvo.

Pojasnila pri hišniku 3287

POGLEJTE

kadar rabite porabne in darilne predmete vseh vrst, moj bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 4000 slikami, ki se vam na zahtevo dopolnje takoj gratis in franko

JAN KONRAD
— Most št. 1176, Češko. — 2923

Prodajalka

večja obeh deželnih jezikov, želi takoj službe v specerijski ali trgovini z mešanim blagom. Naslov naj pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Dobro Idočo trgovino

mešanega blaga prevzamen takoj v najem. Dopisi se prosijo pod: »Dobro Idoča« na upravo »Sl. Nar.«

Ugodna prilika! 2373

Lpe, velike trgovske prostore

z opravo, na glavnem trgu, odda v najem; potem prodaja

2 velika kotla za žganje in 20 novih hrastovih sodov od 4—500 l Fran Cvek v Kamniku.

Iščo se za tukaj vestna

prodajalka

specerijske in manufakturne stroke. S kavcijo ima prednost. 3224

Ponudbe z navedbo službene dobe do 1 oktobra na: »Samosvoj 25«, Ljubljana, poste restante.

Stojte! Potniki, zastopniki! Hitite!

Plačam za garnituro K 2-30 provizije. Ako naročeno na lastni račun, vam dobim 6 kratno garnituro trajnega perila po K 1-30, ovrtnik 32 v brez kapitala si lahko vsakdo ustanovi razpoložljivo trajnega perila in zasluži mesečno najmanj 100 K. Komplet vzorčna garn. za potov. takoj gr. Dopisnica zahtuje. — Samo enkratna ponudba. Grosistom spec. ponudbe. **Dauersche Industrie-Exceller-Altessen Rheinl. Westfal.** Največja in najstarejša tvornica trajno perila na Nemškem

Naprodaj je

majhno lepo posestvo blizu Gradca. Na posestvu je hiša iz pritlik in prvega nadstropja. Pri posestvu je lep vrt za zelenjavo in ima okoli 2 orala; posebno ugodno je za perlinico, vrtarstvo ali katero drugo obrtno podjetje, ker leži ob vodi in elektrini moči. Povpraševati je pri upravnistvu »Slov. N.« pod »Industrija 7.« 3298

PIXAYON

Nagovanje las s PIXAYONOM

na znanihveni podlagi

je v resnici najboljši način za okrepitev kože na glavi in za ojačanje las.

Conq za stoblenico K 250.

Zahtuje za več mesecev

Serravallo vo

železnato Kina-vino

Nigijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepe živce, pobojša kri in je rekonvalescentum in močkovitum zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

»Izborni okus.«

Večkrat odlikovano.

»Nad 7000 zdravniških priporočil.«

J. SERRAVALLO, t. in kr. dvor. dobavitelj TRST-Barkovlje.

Odvetniškega kandidata
s najmanj štiriletno sodno in odvetniško prakso, Arijca, slovenščine zmožnega, če mogoče s substitucijsko pravico pred sodnimi dvori, išče za vstop s 1. decembrom 1911 ali tudi preje odvetnik dr. Julij Feldbacher v Mariboru. — Ponudbe z navedbo porabe in zahtevo plače. 3301

Na prodaj je 3292

Vinograd

v obsegu 2 1/2, z vinskimi letošnjim pridelkom in enonadstr. kletjo v kateri je prostora za 50 80 polovnjakov vina tik okrajne ceste na Bizeljskem.

Potrebna poiasnila daj: Ivan Kranjc, Celje, Glavni trg 10.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrne kave svojo polno veljavo, če voli cenj. gospodinja kot kavni pridelatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, »pravega« Francka iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Keil^{ov} lak

najboljši plesk za mehka tla.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90 v
Keil-ov lak za pozlatenje okvirov . . . 40 v
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah
Keil-ova pasta za čevlje 30 v

2921 Dobiva se vedno pri Leskovicu & Medenu v Ljubljani.

Postojna: Anton Ditrich. Idrja: Valentin Lapajnc. Črnomelj: Anton Zorc.
Škofja Loka: Matej Zigon. Kamnik: Edvard Hajek. Kranj: Franc Dolenz. :: ::
Radovljica: Oton Homan. Novo mesto: Ivan Picek. Kočevje: Franc Loy. :: ::

Oglas.

V petek, 29. septembra, ob 10. uri dop. bo pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16,

dražba posestva

na Tržaški cesti,

last Karla Megliča, sestoječe iz hiše št. 51 in gospodarskih poslopij, nadalje iz vrta in travnikov, ob Tržaški cesti ležečih. Hiša je sodno cenjena na 6314 K, ostala zemljišča pa na 48.178 K, skupaj na 54.492 K. Najmanjši ponudek znaša 35.276 K. 3302

KAMNOSESKA OBRT

3295 Priporočam slavnemu občinstvu v Ljubljani in okolici svojo veliko zalogo raznovrstnih **NAGROBNIH SPOMENIKOV** enostavne do najfineše izvršitve, dalje GROBNIH OKVIRJEV, PLOŠČ in raznih drugih v kamnoseško obrt spadajočih predmetov. KER BOM VSO ZALOGO NAGROBNIH SPOMENIKOV RAZPRODALA, JIH ODDAJAM ZA LASTNO CENO. Obenem se priporočam preč. cerkv. predstojništvom ter cenj. občinstvu za izvršitev :: vseh v to stroko spadajočih del. ::

IGNACIJ ČAMERNIK-OVA VDOVA, LJUBLJANA, Komenskega ulica 26.

+

Adolf in Filipina Petrin naznanjata vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je njih preblaga in iskrenoljubljena mati, gospa

Helena Petrin
hišna posestnica

danes, po dolgotrajni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb dragre rajnice se vrši v sredo, 27. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Hrenova ulica št. 8, na pokopališču pri Sv. Križu.

Rajnica se priporoča v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 25. septembra 1911. 3303

Podpisana višje naznanjam,
da sem otvorila z mesecem septembrom v Vegovi ulici št. 3
gostilno
Popolnoma prenovljeni lokali. Velik senčnat vrt. Izborna dolenska vina iz lastnih vinogradov. Zajamčeno pristna štajerska in istrijska vina iz najboljših vinskih goric. Vedno sveže dvojno marčno pivo.
Priporočajo se za obilen poset, belčim z odličnim spoštovanjem
LOJZIKA ZORKO.

Privatni plesni pouk.
Usojam se p. n. občinstvu javljati, da sem dospel v Ljubljano in da s 1. oktobrom pričnem s plesnim poukom.
Posebne ure za vse stare in moderne plesove po lahki in hitro priučljivi metodi se daje vsak čas dneva.
Priporočam se veselemu, klubom in rodbinam in prosim pravočasne prijave, da lahko določim poučne dni, ker sem že na več krajih prevzel pouk.
Prijave in vpisovanja vsak dan od 11.—12. dopoldne in od 2.—4. popoldne v hotelu „Pri Slonu“, soba št. 73.
Z velespoštovanjem
Giulio Morterra
avtor. plesni učitelj.

G. F. Jurásek, trgovec s klavirji
Ljubljana, Poljanska cesta 13/L
Glasovir, pianino in harmonij

trpežen in dober, kupimo edino le, ako se strogo ravnamo po sledečih točkah:

1. Blagovolite si ogledati bogato zalogo najslavnejših instrumentov, **G. F. Juráska**, prvega in edinega slovenskega vglasevalca in trgovca s klavirji v Ljubljani.
2. Varujte se kričočih inseratov trdk, ki so navadno malo ali nič zmožne.
3. Ne glejte na jezično umetnost trgovca, nego opazujte blagovlastnost instrumenta.
4. Ne pustite, da pri izbiri trgovec sam igra, ker on slabe glasove izpusti in tudi na slab instrument lepo zaigra.
5. Pri nakupu poskušajte instrument sami in sicer v posameznih tipkah ne po komadih, da poznate enakomerno in mehko barvo hromatike.
6. Ne glejte na ceno, raje na dobro blago.
7. Pred nakupom instrumenta vprašajte v vseh ljubljanskih trgovinah te stroke.
8. Vzemite na znanje, da je v Ljubljani 5 trgovcev s glasovirji.
9. Priporočajte vedno in povsod pravo slovensko koncesionirano trdko **Jurásek**.
10. Kupujte glasovirje, pianine in harmonije pri edini slovenski trdk **Jurásek**, kjer dobite desetletno pisмено garancijo.

Slavnemu občinstvu priporočam svoje klavirje, pianine in harmonije, dobre, trpežne in po solidnih cenah trdko
3280

G. F. Jurásek, Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.

Šolske potrebščine
vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v
Narodni knjigarni
v Prešernovi ulici št. 7.

Največje podjetje konfekcijske
:: stroke je ogromna trgovina ::
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg šte. 5
katera ima že začetkom sezone
nad 30.000 kom. svežega blaga
po najnižjih cenah — in to:
nad 5000 kom. najfinišnih oblek za gospode
" 2000 " najfinišnih površnikov, športnih in zimskih sukenj
" 3000 " pelerin
" 2000 " posameznih hlač in telovnikov 3205
" 3000 " oblek za dečke in otroke
" 15000 " najmodernejše konfekcije za dame in deklice.
Solidna postrežba! Priznane nizke cene!

Koncertno ravnateljstvo Rich. Drischel. 3293
Dne 16. oktobra v Unionski dvorani
koncert kralj. komornega peva **Karla Buriana**
s spremljevanjem orkestra Slov. Filharmonije.

Divji kostanj in želod
:: za krmljenje ::
Kupuje po najvišjih cenah
LUDVIK GRÜNHUT, GRADEC, ANNENSTRASSE 13.
Za prodajanje pisalnih strojev na
Kranjskem sprejmeta
potnika
pod ugodnimi pogoji 3233
Ivan Jax in sin v Ljubljani.
Istotam se tudi sprejmeta
potniki zašivalne stroje.

Možne vinske sode!
Pravstovnega 1932, prav močne
in nekatere skoraj nove
od 56 — 100 litrov
" 200 — 400
3177 " 600 — 1000
:: prodaja po nizki ceni ::
Franc Cascio, vinski trgovec,
Singerjeva ulica šte. 1, za Škofijo.

Dijakom in dijakinjam popust!
Modna trgovina
O. Jezeršek
na Mestnem trgu
priporoča
svojo veliko izbiro damskih
čepic, perila, zavrtnic,
pletenin, rokavic, predpas-
nikov itd.
po znano nizkih cenah.
Kupujte v slovenski trgovini!

Hotel
Tratnik
„Zlata kaplja“
Ljubljani 1913
Sv. Petra cesta šte. 27
Lepe zračne sobe.
Priznana fina kuhinja.
Izborne pijače. Nizke cene.
Lepi restavracijski prostori.
Največji restavracijski vrt v Ljubljani

Krompir
:: brezhiben, lep ter prebran ::
kupuje v vsaki množini
trdk Jv. A. Hartmann naslednik A. Tomažič
Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Prva največja eksportna trdk ur, zlatnine in srebrnine
H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8
Nikelasta moška ura z veržico od K 4-50 naprej
Prava srebrna " " " " " 9-70 "
14 kar. zlata " " " " " 44- " "
Nikelasta damska " z veržico " " 8-50 "
Prava srebrna " " " " " 9-50 "
14 kar. zlata " " " " " 20- " "
Uhani zlato na srebro " " " " " 1-80 "
14 kar. zlati uhani " " " " " 4-50 "
Lastna tovarna ur v Sviči.
Tovarniška znamka „Iko“.
Telefon št. 273. Telefon št. 237.

Konfekcijska trgovina
A. Lukič
Ljubljana, Pred škofijo 19
3215
priporoča svojo velikansko zalogo zgotovljenih oblek po najnovejšem kroju za gospe, dečke in otroke. — Najnovejša konfekcija za dame in deklice. Solidna in točna postrežba. Najnižje cene.

Anton Šarc, Ljubljana
Izdelovanje perila, pralnica in svetilikalnica
z električnim obratom priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.
Opreme za neveste.
Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezene se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtici, nogavice, maje.
Perilo „TETRA“
za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta poskušnja vsakega zadovoljila.
VZORCI NA RAZPOLAGO.

Dve lepo meblovani sobi
se oddasta takoj uradnikom.
Izve se v Copovi ulici 19, spodaj, levo. 3246

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitali K 115,300.003-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa posredila daje cigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.